[illegible]

Նամակ կամ որ եւ է զրուցիւ պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարակէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ռ. Արեւելքի կողմը Ռուսիոյ մղած պատերազմը ամէնէն աւելի կը զբաղեցնէ Ֆրանսան։ Ուրիշ անգամ ըսած ենք արդէն թէ բոլոր պետութիւններէն ո՛չ մէկը աւելի քան Ֆրանսա կը փափաքէր որ ռուսաճաբոնական պատերազմը տեղի չունենար, ոչ անոր համար որ կը վախնար Ռուսիոյ պարտութենէն, այլ որպէս զի չստիպուէր անոր օգնել զէնքով կամ դրամով։ Այժմ ալ դարձեալ ո՛չ մէկը անկէ աւելի ցաւելու պատճառ ունի ռուսական զինուց անյաջողութեանց։ Իրաւ է որ կրցաւ զէնքով օգնելէ զերծ պահել ինքզինքը, բայց պարտաւորեցաւ դրամական առատ ծառայութիւններ ընել եւ միանգամայն չէզոքութեան դէմ մեղանչելով՝ քանի մը ամիսներ իրեն պատկանող ջուրերու մէջ ապաստան ընծայել ռուսական նաւատորմին, որուն փոխարէն օր մը համար տալու պիտի ստիպուի Ճաբոնի։

Ասոնցմէ զատ ալ աւելի մեծ պատճառ մը ունի Ֆրանսա՝ վիշտ զգալու ռուսական պարտութիւններէն, զի կը վախնայ թէ երկակ դաշնակցութիւնը այլեւս առաջուան ազդեցութիւնը չունենայ այսուհետեւ, ինչպէս արդէն բացայայտ կերպով այդ կարծիքը յայտնողները եղան գերմանական Ռայխստագին մէջ։ Ըսել է թէ Ֆրանսա կը կասկածի նորէն առանձին մնալ, ինչպէս առանձին մնաց 1870ի պատերազմէն ետքը։

Բայց պէտք է տարակուսիլ տալ ի պատասխան թէ հիմա Անգլիոյ եւ Իտալիոյ հետ համաձայնութիւններ կամ բարեկամութիւններ հաստատած է, որոնց շնորհիւ կրնայ ինքզինքը ապահով զգալ։ Սակայն Ֆրանսա Եւրոպայի այն պետութիւններէն չէ որոնց քաղաքականութեան կեդրոնական նպատակն է իրենց արդի վիճակը պահել, այլ ինքը միայն բացառութիւն ըլլալով՝ այդ վիճակին փոփոխութեան ցանկացող ու հետամուտ էր, Ալզաս-Լորէնը պատեհ առթիւ մը նորէն ձեռք ձգելու յոյսով։ Ասոր համար ալ լոկ բարեկամութիւններ կամ համաձայնութիւններ բաւական չեն, այլ ուղղակի դաշնակցութիւններ կամ գէթ դաշնակցութիւն մը։ Ինչ որ 1870ի պատերազմէն ետքը մինչեւ ցարդ ո՛չ մէկ պետութիւն հաճեցաւ կնքել իրեն հետ, բաց ի Ռուսիայէն։ Այն ալ իրեն համար դժբաղդաբար՝ այնպիսի ձախողութիւններու ենթարկուեցաւ արդէն Ռ. Արեւելեան պատերազմին երեսէն, որ Ֆրանսա ակամայ է մտածել թէ գուցէ նորէն մինակ մնացած ըլլալու համանման վիճակի մը վերածուած է իր դիրքը, այն դիրքը դաշնակցութեան համար զոր կ'ընէին գերման Ռայխստագին մէջ՝ երեսփոխաններէն ոմանք։

Այս պատճառաւ է ահա որ դժուարութիւն տուած է սա խնդիրը թէ կրնա՞յ ըլլալ արդեօք որ Եւրոպայի քաղաքական հաւասարակշռութեան մէջ հիմնական փոփոխութիւններ պատահին, ինչպէս եղան 1870ի ֆրանքօ-գերման պատերազմէն ետքը։ Այս երկիւղին պատճառաւ էր անշուշտ որ, ինչպէս երկու օր առաջ հեռագիրը ծանոյց, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը նամակ մը գրելով Ռուսիոյ կառավարութեան՝ զգացուցած էր օր առաջ հաշտութիւն կնքելու պէտքը, յայտնելով թէ Ֆրանսայի հասարակաց կարծիքը այլեւս չի հանդուրժեր պատերազմին շարունակութեանը, եւ թէ հակառակ պարագային՝ գուցէ ֆրանքօռուս դաշնակցութիւնը խզուելու վտանգ ծագի։

Աւելորդ է ըսել թէ Ֆրանսայի կառավարութեան կողմէ Ռուսիոյ եղած այդ զեկոյցը ուրիշ բան չէր նշանակեր, բայց եթէ հասկցնել որ Ֆրանսա կը փափաքի զօրաւոր Ռուսիա մը ունենալ իրեն դաշնակից եւ ոչ թէ Ռ. Արեւելքի մէջ աւելորդ ու անյոյս պատերազմով մը զուր տեղ ինքզինքը տկարացնող Ռուսիա մը։ Թէեւ Պետերսպուրկէն հեռագիր մը կը հերքէր Ֆրանսայի կողմէն այսպիսի զեկուցագրի մը տրուիլը։

Իսկ եթէ աղէկ մը քննենք 1870ի ֆրանսական պարտութեան հետեւանքները, պիտի տեսնենք թէ բուն իսկ ներկայ ռուսաճաբոնական պատերազմը անոնց մէկ արդիւնքն է, վասն զի առանց այդ պարտութեան՝ Ֆրանսա Ռուսիոյ դիրկը չէր իյնար եւ այնքան հազարաւոր միլիոններ փոխ չէր տար անոր։ Եւ առանց այդ ֆրանսական դրամներուն՝ Ռուսիա չպիտի յառաջանար մինչեւ Խաղաղական ովկիանոս, ոչ ալ առանց Ֆրանսայի նաւատորմին օգնութեան՝ որուն միացաւ գերմանականն ալ, մի միայն Ֆրանսայի ծառայութիւնը հանդէպ Ռուսիոյ չէզոքացնելու համար, Ռուսիա չպիտի կրնար Ճաբոնը դուրս հանել Բորթ-Արթուրէն եւ ինքը անոր տեղը անցնիլ։ Արդ հարկ չկայ ըսել թէ աս իսկ է ներկայ պատերազմին պատճառը, որ իր ծագումը կ'առնէ հետեւաբար 1870ի ֆրանսական պարտութեան առաջ բերած քաղաքական մեծ փոփոխութեան հետեւանքներէն, որոնց ազդեցութենէն դեռ չեն ազատած ուրեմն Ֆրանսացիները, եւ ընդհակառակը կը տեսնեն ոչ միայն իրենց քանի մը միլիարներուն Ռուսիոյ ելմտական անյատակ խորութեան մէջ ընկղմիլը, այլ ռուսական զէնքերուն անյաջողութենէն՝ իրենց գրեթէ առանց դաշնակցի մնալու պէս վիճակի մը ենթարկուիլը։ Հիմա խնդիր է ուրեմն թէ Բարիզ՝ թէ Բեռլինի [illegible] մէջ աւելի մտածողներ կան պատերազմին առած վերջին երեւոյթներուն վրայ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՏՈՒՆԸ ՈՒ ԴՊՐՈՑԸ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՊ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Երկրորդական հարցերով միայն զբաղած ենք ցարդ։ Կը դժգոհինք վարժարաններու անհամար եւ անբաւական նիւթականէն, գործէն չհասկցող մարդոց՝ գործի խառնուելէն կը գանգատինք, բոլոր ուսուցիչները մէկ ջրով կը լուանք, մոռնալով թէ էն գովելի տիպարներն իսկ չեն յաջողած. մերթ նո՛ր մեթոտներ, նո՛ր դասագրքեր կը փնտռենք, անտեսելով արդէն եղածները, որոնցմէ չենք օգտուած։ Բոլոր ասոնք աղուոր բաղձանքներ են, որոնք կը փճանան, սակայն։ Եւ տակաւ ո՛րչափ պիտի տեւէ, ո՛րքան ատեն որ տունն ու դպրոցը իրարու հետ անհաշտ ընթանան, դաստիարակութեան էական պայմաններուն հանդէպ։ Ամենէն փայլուն կրթական կանոնագրերը եւ դպրոցական ամենէն անթերի կազմակերպութիւնները պիտի զոհուին այս անհաշտութեան, ինչպէս եղած են ցարդ եւ ի՛նչ որ հաստատեցինք վերը։

Մէկ կողմ թողլով կարգ մը զարգացեալ ծովեզերեայ միջավայրեր, Ներքին գրեթէ բոլոր գաւառներու մէջ [illegible] ամլութիւն մը ունինք, որ ընդհանրութիւնն իսկ է։ Նախապաշարումներու, ինկած բարքերու մգլոտ մթնոլորտ մը կը թանձրանայ անոր ընտանեկան եւ ընկերական կեանքին շուրջ, ծնունդ տալով ա՛յնքան այլազան վատթարութիւններու, որոնց մէջ կրթական առողջ ըմբռնումի նշոյլն իսկ փնտռել՝ պարզապէս անհնարին պիտի ըլլար։ Բայց այսպիսի ծնողներ՝ իրենց զաւակն ինչո՞ւ դպրոց կը ղրկեն, ուրեմն, պիտի հարցուի թերեւս։ Գաւառացի հայրը սապէս կը պատասխանէ՝ անկեղծօրէն.— «Առանց դպրոցի՝ տան տեղ տակն ու վրայ պիտի ընէին, պարապ մնալով, կամ փողոցներուն մէջ՝ իրարու գլուխ պատռելով օրն իրիկուն պիտի դարձնէին»։ Իր կարգին՝ գաւառացի մայրն ալ սա՛ սովորական պատասխանն ունի.— «Տունը կենալով՝ կեանքս պիտի կրծէին, սիրտս պիտի հատցնէին. չխօսկը որ կ'ուզես, սա՛ կէս օրուան հացի գլխերնին ալ պարապ բան է. տարեկան վարձքը՝ [illegible]. անա՛նկ ըլլար որ՝ տասն մեծնալնուն՝ վարժատուն չքըէին. իրիկուան մթնշաղին ալ տան դռնէն՝ ճաշերնին ու քնանալնին մէկ ըլլար, այսպէս տարին տասներկու ամիս.»

Հիմա հասկցուեցաւ անշուշտ, թէ՝ մէ՛կ խօսքով՝ գաւառացին դպրոց ըսելով կը հասկնայ պարզ [illegible] մը, տղուն տաղտուկներէն ու արամոցանքներէն ծնողքը զերծ պահելու համար հաստատուած։ Աւանդուած դասերն ալ, որոնց շղթաներն իր տղան կը հասնին ամէն իրիկուն, տղուն ներողութեան պահուն, ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ մանուկները զբաղեցնելու համար սարքուած պարապ ժամանցներ, քանի որ ան՝ «դպրոցին մէջ ալ ա՛յնքան ժամեր պարապ չի կրնալ մնալ...»։ Եթէ հնար ըլլար առանց ատոնց՝ տղաքը փակել չորս պատի մէջ եւ ժամանակին բացարձակապէս ի զուր վատնել, գաւառացին նորէ՛ն իր տղան պիտի ղրկէր դպրոց, առանց բնաւ տարբերութիւն մը զգալու, բաւական է որ տունէն հեռանար տղան։

Ա՛րդ, գաւառական համայնքներու առ մէկ մեծամասնութեան այս խառնիխուռն ըմբռնումը ինչպէս հաշտեցնել դաստիարակութեան էական պայմաններուն հետ. եւ ինչպէս ակնկալել թէ՝ այս կարգի ծնողքներ գէթ խորհէին փոքր ճիգ մը փորձել՝ դպրոցէն դուրս տղուն անցընելիք կեանքը կարելի եղածին չափ անաղարտ պահելու համար հակադիր քայքայումներէն։ Ընդհակառակը, իրե՛նք են որ աւելի կը մղեն զայն դէպի ապականութիւն։ Չէ՞ որ «տղաքըրոց» պէտք է ըլլայ ապագային. եւ միեւնոյն տանն՝ [illegible]։ Ուստի տան մէջ [illegible] արտառոց տեսարաններէն ու վարդին խօսակցութիւններէն սկսելով՝ մինչեւ փողոցի ցեխաթաթախ լրբութիւնները՝ հետզհետէ կը շինեն, կը կազմեն մանուկին հոգւոյն նկարագիրը, որուն մէջէն դպրոցին փորձերը՝ անհետացած անցած են արդէն։ Ենթադրենք թէ այս ու այն քաղաքին մէջ, գտնուած են կարգ մը բացառիկ անձնաւորութիւններ, որոնք ձեռք ձեռքի տուած՝ եկեղեցիի, հանրային կալուածներու հասոյթներով եւ ուրիշ միջոցներով՝ յաջողած են տիպար վարժարան մը կազմակերպել։ Ո՛րքան որ նախանձելի պայմաններով ալ օժտուած ըլլայ այդ վարժարանը, արդիւնքը կը կիսուի, կը դրժուի գէթ։ Ամբողջ կեանքը՝ տանը եւ փողոցի լպիրշ ազդումներուն ընթացքին մանուկը օրական սա՛ղ քանի մը ժամ դպրոցին մէջ անցընելով՝ ի՛նչ պիտի շահի։ Այդ քանի մը ժամն ալ տեսակ մը կեղծիք կը դառնայ պարզապէս, բարոյապէս ծաղրած հարկին տակ։ Բարեկրթութեան չոր թանկագին հրահանգներ կը լսէ հոն, որոնց հիմնովին հակառա՛կ օրինակները կը տեսնէ՝ դպրոցէն դուրս։

Հարկ կա՞յ, չեշտելու թէ վերջիններուն կը հետեւի բնականօրէն։ Սիկար, օղի, լուտանք եւ ամէնէն թեթեւ թերացումներն իսկ կը դատափետուին դպրոցին մէջ։ Մինչ իրիկուն, դպրոցէն դարձին, նոյն ինքն է որ իր ձեռքով զանոնք հրամցնել պարտի հիւրերուն եւ ծառայել ժամերով՝ ժխորալից ակումբներու մէջ, ուր Բագոսն է որ կը խօսի, ամէնէն աղտոտ բառերով ու նողկալի պատմուածքներով։ Նարտ, թղթախաղ եւայլն կը պարտաւորին վայրկեաններուն մէջ. ուսուցիչը կը թաքէ անոնց հետեւանքները։ Բայց նոյն օրն իսկ, բոլոր տանց ունկնդրող տղան՝ պէտք է որ իրիկուան թղթախաղի հերթերուն հսկողի, հաշուարար համբելով անոնց դիզած թուղթերը, որպէս զի անընդհատ շարունակեն անդադար պարտքերնին։ Իսկ կիրակի օրերը՝ նորէն ինքն է որ հօրը թեւին տակ եւ յաճախ աջ ու ձախ գրպաններն ալ մէյմէկ շիշ օղի՝ հօրը կ'ընկերանայ, անոր պարտէզներուն այցելելու համար։ Մանկութեան վայելուչ մաքուր մտածումներ ներշնչել կը ջանան, դպրոցին մէջ ամէն ճիգ ի գործ կը դնեն որ ուսման ու աճման այդ փափուկ տարիքին մէջ, կանխահաս կիրքերով չայլասերի անոր ինքնութիւնը։ Իսկ երբ իրենց բնական ընթացքէն չեն շեղիր սակայն։ Տեսնուած են ծնողքներ, որոնք չխնայած, [illegible] հասած են զաւակնին, այսինչ հակառակորդին դէմ՝ լաւ ըլլալուն համար, փոխանակ աւելի բարի լուսանքներով զայն կրկնեցնելու, բան մը որուն օրինակն ալ կը տրուի ամէն տեղ եւ ամէն զոյներով։ Իսկ թէ ի՛նչ թունաւոր թելադրանքներով կը լրանայ մանկութեան վատթարացումը, բաւական է գիտնալ թէ անդրանիկ խօսակցութեանց իբր աղ գործածուած գռեհիկ պատմուածքներն ու շարժուձեւերը՝ միայն փողոցներու մէջ չէ՛ որոնց հանդիպած կ'ըլլայ եւ կ'ունկնդրէ տղան. կեանքի այդ հատուածականքները խնամով քողարկելու խոհեմութիւնն իսկ կը պակսի գուտուր ընտանեկան յարկերուն տակ։

∴ Այս բոլորը կ'ապացուցանեն թէ, գաւառային վարժարաններու առաւելապէս նշմարուած ամլութեան մեծագոյն պատճառը՝ ծրագիրներու, դասագրքերու կամ ուսուցիչներու անպատրաստութեան միայն վերագրել չենք կրնար, այլ ամէնէն առաջ՝ տան ու դպրոցի անհաշտութեան։ Եւ հետեւաբար՝ գործնական դարմանն ալ այս ուղղութեամբ փնտռելին է բանաւոր։

Մեր համեստ համոզումով, վերեւ պարզուած իրականութեանց համաձայն, երկու միջոց կը մնայ, վերջ տալու համար ամէն յուսախաբութեան։

Ա. Եկեղեցիի բեմէն [illegible] քարոզներով բարեկրթել ամբոխութեան մասերուն մէջ ճգոգ սխալ ըմբռնումները, ստուգական թերքերը եւ հետզհետէ ճշգրտօրէն ճանչցնել՝ դպրոցը։

Բ. Մինչեւ այդ կրթական խելացի իրագործումը, անջատել տունն ու դպրոցը, գէթ որո՛ւ համար որ հնար է, եւ երկուքին ստացուելիք դաստիարակութիւնը միացնել միեւնոյն յարկին տակ, այսինքն աւելի՛ [illegible] գիշերօթիկ վարժարաններուն, որոնց բազմապատկուած բազմացումովը՝ թերեւս կարելի ըլլայ վերջապէս հասնիլ այնպիսի վիճակի մը, ուր ապագայ սերունդի ընտանեկան դաստիարակութիւնը՝ այլեւս անհրաժեշտ ժամանակ, լրացուցիչը դառնայ դպրոցականին։

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ԿԵԱՆՔԸ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

(«ԹԱՆ»Ի ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Օզաքա, 15 յուն.

Օզաքայի մէջ կը գտնուիմ, Ճաբոնի ճարտարարուեստական մեծ կեդրոնը։ Աշխարհիս ամէնէն անշուք քաղաքներէն մէկն է. տափարակ, աղտոտ ու միօրինակ։ Ցածկեկ եւ տգեղ տուներու ազդեցիկ համախմբում մըն է, շրջապատուած գործարանի բարձր ծխնելոյզներու ահաւոր բոլորակով մը։ Աղտոտ ջուրով լեցուած ջրանցքներ իրար ընդհատ կը ծառայեն այդ քաղաքին, որ ինքզինքը գեղեցիկ կը կարծէ անտարակոյս, քանի մը խեղճուկ եւ ծաղրելի յարդարանքներ ըրած ըլլալուն համար։

Այդ տխուր օրօրոցին մէջ կը հեծէ Ճաբոնի ամբողջ ճարտարագործութիւնը, երէկուան նորածին մը, որ արդէն իսկ կը ճանչնայ բոլոր թշուառութիւններն ու ցաւերը։ Կնոջ եւ տղու անպատկառ շահագործումը, երկար ժամերու ճղճիմ թոշակը, գործաւորներու անապահով ընթացքը, որոնք իշխանութեանց ուշադրութիւնը կը վայելեն, ճշմարիտ դժոխք մը կը դարձնեն այդ քաղաքը։ Այսու հանդերձ ճաբոնական ճարտարարուեստը, հակառակ իր ըրած ջանքերուն, չպիտի կրնայ չափուիլ եւրոպական ճարտարարուեստներուն հետ։ Օզաքայի գործաւորները եւրոպացի գործաւորներէն նուազ կը վարձատրուին, բայց նուազ ալ կ'արտադրեն. ասկէ զատ շատ խեղճ վիճակ մը ունին, պիտանի ըլլալու համար, գրեթէ Եւրոպայի չափ։ Օզաքայի ինչպէս Ճաբոնի մէջ, անընդունակութիւնը անբուժական է աշխատաւորներուն մէջ։ Կարելի է ըսել թէ լաւագոյն սննդառութեամբ մը պիտի կրնային աւելի արտադրել այդ գործաւորները, բայց այն ատեն հարկ պիտի ըլլար աւելցնել թոշակները, որոնք Եւրոպայի թոշակներուն պիտի հաւասարէին։ Հետեւաբար չեմ կարծեր որ ճաբոնական ճարտարարուեստը վնասէ մեզի։ Բայց իր շինած լուցկիներէն եւ կարգ մը ուրիշ անչափ ապրանքներէն, չպիտի կրնայ անանկ արտադրութիւններ ունենալ, որոնք մեր հրապարակները կործանելու կարող ըլլան։ Բայց հաւանական է որ ընկերական աղէտ մը ա՛լ աւելի կնճռոտէ տնտեսական արդէն իսկ ծանրացած վիճակը։

Կայարանին քարափներուն վրայ տեսայ Բորթ-Արթուրի խեղճ գերիները, որոնք հոնկէ կ'անցնէին։ Խղճալի բան էր տեսնել այդ հերոսները, որոնք տխուր հօտի մը պէս կը յառաջանային ճաբոնական ամբոխին առջեւ։ Պահեստներուն երկայնքը շարուած էր ամբոխը։ Ռուս գերիները կը քալէին տխրօրէն, մռայլ եւ խոժոռ դէմքով, գլխահակ եւ կորաքամակ, իրենց ուսերուն վրայ կրելով զգեստները։ Ճաբոնական հետեւակազօրքերը, մեքենաբար քալելով ինչպէս զօրահանդէսի մը մէջ, հպարտօրէն կը հսկէին ռուս գերիները։

Արդեօք ո՛րքան կը տառապէին այդ քաջարի զինուորները, որոնք ամբողջ տասնըմէկ ամիս այնքան վեհօրէն դիմադրած էին կրակին։

Անտարակոյս ասոնցմէ շատերը կը ցաւէին բաղդակից չըլլալնուն համար պատերազմի դաշտին վրայ ինկած իրենց ընկերներուն։

Սակայն ճաբոնական ամբոխը կը հրճուէր իր շուրջը։ Ի՛նչ յաղթանակ եւ ի՛նչ վրէժ սա նկուն Նիբբոններուն համար՝ այդպէս նուաստացած տեսնել մեծ ու աղւոր մարդիկը։ Ասոնք ո՛չ միայն Ռուսները կը ներկայացնէին յաչս Ճաբոնցիներուն, այլեւ մէկ քանին այն Եւրոպացիներէն, զորս այնքան կ'անարգեն ընդդիմաբար, առանձնաբար եւ բնական ատելութեամբ։

Այդ ողբերգական տեսարանը իր պարզութեան մէջ, այդ անցնող վիշտը ստրկութեան մէջ, այդ յաղթուած եւ գերի բռնուած սպիտակամորթերը, որոնք կը տողանցէին դեղնամորթ եւ աղտոտ յաղթականներու առջեւէն, կարծես Ռուսերն չէին ներկայացներ՝ Ճաբոնէն պարտուած, ժողովուրդի մը կողմէ ուրիշ ժողովուրդի մը վրայ տարուած յաղթանակ մը չէր տեսածս. Նոր, ահագին եւ հրաշալի բան մըն էր եղածը. աշխարհի մը յաղթութիւնն էր ուրիշ աշխարհի մը վրայ։ Դարերէ ի վեր Ծայրագոյն Ասիոյ կրած նուաստացումին վրէժն էր առնուածը։ Արեւմուտքի ցեղին տարուած առաջին պարտութիւնն էր, այն որ այնքան տարիներէ ի վեր կը յաղթանակէր՝ առանց կասելու։

Ճաբոնցի ժողովուրդը կը զգար այդ բանը։ Այդ սպիտակամորթերուն նուաստացումը հանդիսաւոր եւ ահարկու բան մը ունէր իր մէջ։

Ու ամէն տարակոյսէ աւելի լաւ ըմբռնեցի թէ այդ պատերազմը պայքար մը չէ երկու ազգերու միջեւ, այլ ցեղային կռուի մը սկզբնաւորութիւնը։

Բոլորովին մոռցած էի թէ այդ գերիները Ռուս էին. Ֆրանսայի դաշնակիցներ ըլլալնուն համար չէ որ այնքան յուզուած էի, այլ մարդկային միեւնոյն ընտանիքին անդամները կը համարէի զանոնք, ինծի պէս արարածներ, միեւնոյն արեան եւ ուղեղին տէր, մինչ անդունդ մը զիս կը բաժնէր յաղթականներէն։

Պէտք է ըսել որ քանի մը ուրիշ Եւրոպացիներ որոնք հոն կը գտնուէին, միեւնոյն վրդովումը կը զգային, թէեւ համակիր եղած չըլլային Ռուսերուն։ Անոնք ալ կը զգային թէ այդ պարտուածները իրենց նմաններն էին։ Երբ Քալէի կառախումբը հասաւ, բնազդական համերաշխութիւն մը մեզ կը միացնէր միեւնոյն բաժանմունքին մէջ։ Ծայրագոյն-Արեւելքի մէջ՝ եւրոպացի ազգերը աւելի դիւրաւ կը խառնուին իրարու՝ քան Եւրոպա։ Քիչ մը կը մոռնան ներքին կռիւները, մէկ բան յիշելու համար, այն է միեւնոյն ցեղին վերաբերիլը։

Եթէ երբեք Ճաբոնցիները շարունակեն յաջողութիւններ ունենալ, այդ պատերազմը գէթ սա բարեբախտ արդիւնքը պիտի ունենայ որ Եւրոպայի ներքին անհամաձայնութիւնները պիտի հանդարտին։

Պէտք չէ յուսահատ ըլլալ. եթէ երբեք Ճաբոնցիները յաջողին տեսակ մը երկրատիրութիւն առաջ բերել, պէտք է յուսալ որ եւրոպական հայրենասիրութիւն մըն ալ մարմին պիտի առնէ։

Թարգմ. Զ. Ն. ՇԱՐԼ ԲԸԹԻ

ԱՐՍԼԱՆՊԷԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՀԵՐՔՈՒՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մեր նախորդ թղթակցութեամբը Արսլանպէկի կրթական գործին ինչպէս նաեւ Կարապետ վարդապետի անվայել մէկ ընթացքին նկատմամբ տեղեկութիւններ տուած էինք այս էջերուն մէջ։ Արսլանպէկի Թաղ. Խորհուրդը եւ քահանայական դասը հերքումով մը կը պատասխանեն մեզի։

Այդ հերքումը նախ կ'ըսէ. «Մեր վարժարանը տակաւ առաջ աւելի բարեկարգ վիճակի մը մէջ գտնուած է»։ Բ. Իբր թէ «Եկեղեցիին գանձը պարապ ըլլալու եւ անոր շինութեան ծախքը հոգալուն

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 25

ԺԻՒԼ ՎԷՌՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՄԵԾ-ԱՐՋ ԼԻՃԸ

Այդ լայն միջոցը, Մեծ-Արջ լճին հեռաւոր մակերեսովը ծածկուած, եզերքները գայլախոզներով եւ կրանիթէ խարբերով զանգուածներով շրջապատուած, բարձր զառիվայր բլուրներ ու ծառեր ամենաւերջ կ'ընծայէին բուսական եւ կենդանական կեանքի պատկերը։ Տեսակ տեսակ թռչներ կը վազէին ջուրերուն վրայ, մեծ աղմուկ հանելով. «Էյտեր-տըք», սուլող, խեղկատակ եւ «պառաւ կնիկ» կոչուած թռչներ էին ասոնք, ամէնքն ալ շատախօս թռչուններ, որոնց կտուցը չէր գոցուէր բնաւ։ Քանի մը հարիւր «բիւֆէն»ներ եւ «կիլլմօ»ներ կը թռչէին ամէն ուղղութեամբ։ Ծառերուն տակ սիգաճեմ կ'ընթանային գետաձիեր, երկու ոտք բարձրութեամբ. տեսակ մը բադեր են ատոնք, որոնց փետուրը մոխրագոյն կը զարնէ, թաթերը եւ կտուցը՝ կարմիր, ոտքերը՝ նարնջագոյն։ Այս թռչուններուն բոյները, ծառերու ճիւղերուն կախուած, եւ ծովային խոտերէ կազմուած, աղուոր ծաւալ մը կը բանէին։ Որսորդ Սապինն յաջողեցաւ այդ հսկայ գետաձիերէն զոյգ մը զարնել, որուն թեւերուն տարածութիւնը վեց ոտք մեծութիւն ունէր։ Ասոնք փառաւոր նմոյշներ են ճամբորդ թռչուններու, որոնք ձուկ կ'ուտեն միայն, ամէն ձմեռ Մեքսիկայի ծովածոցէն կուգան, եւ ամառը՝ հիւսիսային Ամերիկայի լայնութեան ամենավերջին սահմանները կը դառնան։

Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի շահագրգռեց պարոն կառավարիչները, ջրարջ մը բռնուիլն էր, որուն մորթը քանի մը հարիւր ռուբլի կ'արժէր։

Այդ թանկագին երկակենցաղներուն մուշտակը առաջ շատ կը փնտռուէր Չինու մէջ։ Մինչ այդ մորթերուն գինը մեծապէս կաշառուած է [illegible] կայսրութեան հրապարակներուն վրայ, տակաւին շատ լաւ բաւական են Ռուսիոյ մէջ։ Այսպէս՝ ասոր վաճառականները, որոնք Նոր-Քորնուէլի բոլոր սահմանագլուխները մինչեւ Արկտիկեան Ովկիանոս կը շահագործեն, անդադար կը հետապնդեն ծովային ջրարջերը, որոնց տեսակը հազուադէպ կը դառնայ հետզհետէ։ Այս պատճառաւ է որ այդ կենդանիները խոյս կուտան որսորդներուն առջեւէն, որոնք կը հալածեն զանոնք մինչեւ Քամչաթքայի ծովեզերքները եւ Պէհրինկի արշիպեղագոսին բոլոր կղզիները։

— Բայց ամերիկեան ջրարջերը արհամարհելիք բաներ չեն. Մեծ-Արջ լճին ջրարջներէն իւրաքանչիւրը երկու հարիւր յիսունէն երեք հարիւր ֆրանք կ'արժէ, յարեց Ճէսբըն, մանրամասնութիւններ հաղորդելով իր հիւրերուն։

Այդպէս փառաւոր կենդանիներ էին լճին տակ ապրող ջրարջները։ Այդ անասուններէն մէկը հարազատօրէն նշանառուած եւ ապտակուած յիշուելու Լանկի կողմէ, Քամչաթքայի «ուտիտր»ներուն չափ կ'արժէր։ Զարմացած կենդանին, երկու քառորդ ոտք բարձրութեամբ՝ գանկին ծայրէն սկսեալ մինչեւ պոչը՝ մուշտակ էր, կարճ սրունքներով, թաթերով, կռնակին կողմէ աւելի մութ գոյնով, աւելի բաց՝ փորին վրայ, մետաքսանման, երկար եւ փայլուն ստեւներով։

—Հրացանի լաւ հարուած մը շնորհենք, լիւտնանթ, ըսաւ Հապըն, որ տիկին Պոլինա Պէրնէթի հրացանը կը հրաւիրէր դիտելու ինկած կենդանիին փառաւոր մորթին վրայ։

— Արդարեւ, պարոն Հապըն, եթէ երբեք ամէն օր մէյ մէկ ջրարջ որսանք այսպէս, ալ ետ դառնալու պատճառ չենք ունենար, պատասխանեց լիւտնանթ Ճէսբըն։ Բայց ո՛րքան ատեն զգուշանալու կը ստիպուի մարդ, դարանակալ սպասելով այդ կենդանիներուն, որոնք մեծ արագութեամբ կը լողան ու կը խորասուզուին ջուրին մէջ։ Գիշերը միայն կ'որսացուին. շատ հազուադէպ է որ ցերեկ ատեն դուրս ելլեն իրենց ապաստանարաններէն։ Ծառի արմատի մը կամ ժայռի մը խոռոչին մէջ է իրենց ապաստանարանը՝ զոր դժուարաւ կրնան երեւան հանել ամէնէն վարժ որսորդներն անգամ։

— Այդ ջրարջները կը նուազի՞ն միթէ, հարցուց տիկին Պոլինա Պէրնէթ։

— Այո՛, տիկին, պատասխանեց լիւտնանթը, այն օրը որ անհետանայ այդ տեսակը, Ընկերութեան շահերը զգալի համեմատութեամբ պիտի նուազին։ Ամէն որսորդ իրարու ձեռքէ կը խլէ այդ մորթները։ Մանաւանդ Ամերիկացիները կործանարար մրցում մը կ'ընեն մեզի դէմ։ Տեղակալը, ձեր ճամբորդութեան միջոցին, ամերիկեան ընկերութեանց գործակալներուն չհանդիպեցա՞ք բնաւ։

— Ո՛չ, պատասխանեց Ճէսբըր Հապըն։ Լայնութեան այս բարձր աստիճանները կը յաճախե՞ն անոնք։

— Միշտ, պարոն Հապըն, եւ երբ այդ անպիտաններուն ներկայութիւնը իմացուի, պէտք է զգոյշ գտնուիլ։

— Այդ գործակալները աւազակութի՞ւն կ'ընեն միթէ, հարցուց տիկին Պոլինա Պէրնէթ։

— Ո՛չ, տիկին, պատասխանեց լիւտնանթը, բայց սոսկալի հակառակորդներ են, այնպէս որ երբ որսն հազուադէպ ըլլայ, հրացանի հարուածներով իրարու ձեռքէ կը խլեն։ Նոյն իսկ կրնամ ըսել որ եթէ երբեք յաջողութեամբ պսակուի Ընկերութեան փորձը, եթէ կարենանք ամրոց մը կանգնել ցամաքին ծայրագոյն կէտին վրայ, քիչ ատենէն ձեր օրինակին պիտի հետեւին Ամերիկացիները։

—Պա՛հ, ըսաւ աղջիկը, որսորդութեան գետինները ընդարձակ են, եւ ամէնուն տակ ամէն մարդու համար ալ տեղ կայ։ Գալով մեզի, գործերնուս նայինք։ Ո՛ն յառաջ, որքան ատեն որ սառած գետինը իր վիճակին մէջ մնայ, եւ Աստուած պահպանէ մեզ։

Երեք ժամուան դադար մը յետոյ, ճամբորդները Ֆոր-Ֆրանքլինի դարձան։ Լաւ ճաշ մը, ձուկէ եւ թարմ երէի միսէ բաղկացած, մեծ սրահին մէջ պատրաստուած էր։ Ցերեկապէս Լանկի [illegible] ճաշը պատուեցին ամէնքն ալ։ Քանի մը ժամուան խաղաղ քնէ յետոյ օրը իրիկուան եղաւ, եւ գիշերը լաւ քուն մը ընծայեց ամբողջին հիւրերուն։

(Շարունակելի)

Սրբիկ էֆ.ի ուղղամտութիւն եւ փափաք յայտնած ըլլալը չինծու է»։ Գ. Իբր թէ «Առաջին անգամ Կարապետ Վ. եղած ըլլայ տեղւոյս մատրան եկեղեցական երգեցողութիւնները օրինաւորապէս կանոնաւորողը»։

Նախ կը հարցնենք Արսլանպէկի Թաղ. Խորհուրդին եւ քահանայ հօրը թէ ո՞ր ժամանակ եւ ո՞ր տարւոյն մէջ Արսլանպէկցին ունեցած է կանոնաւոր վարժարան մը՝ չորս կարգ ուսուցիչներով օժտուած, եւ որո՞նք են այդ տանը աշակերտները։ Շատ լաւ կը յիշենք որ աշխատաւոր տանտեր 10-15 տարեկան մանուկներ տուն մը մէջ, որ իբրեւ դպրոց կը ծառայէր, Սաղմոսէն Ներսէսէն ընթերցանութեան դաս կ'առնէին ժամանակի քահանայէն։ Այս ընթերցանութիւնները առնելու կարգացողը ամէնէն գիտնականը կը համարուէր։ Երբ, առաջին հրդեհին, գիւղը հոյ [illegible], այս «դպրատուն» ալ այլեւս [illegible]։ Գիւղացիք 4-5 տարիներու ընթացքին մէջ, հազիւ իրենց բնակարանները կանգնելու եւ վարժարանի շինութեան ձեռնարկելու վրայ էին, երկրորդ հրդեհ մը հասաւ, որ դարձեալ [illegible] դարձուց գիւղը. Ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Արսլանպէկի [illegible] գիւղացին կ'ունենայ իր կանոնաւոր վարժարանը եւ մանք իբր «ակադեմիա» [illegible] կ'ըլլանք։

Բ. Թաղ. Խորհուրդը եւ քահանայական դասը ինչո՞ւ կը հերքէ եկեղեցին գտնուող պատրաստ ըլլալու լուրը. [illegible] գիւղին հիւսիսային կողմը պատրաստ չէ՞ [illegible] եւ Արամ էֆ. Անտոնեան — որ վերջին տարիները [illegible] ցուցած է մեր գիւղը — իր [illegible] մէջ հաստատած է այս պարագան. «Եւ գիւղացիք մինչեւ հիմակ [illegible] փոխադրած են» գրելով։

Կեղծ [illegible] համարելով մեր կը հերքենք [illegible] ըլլայ Վսեմ. Սրբիկ էֆ. [illegible] եւ փափաք յայտնել՝ եկեղեցին շինութեան ծախքը հոգալու մասին։ Այս պարագան վիճակիս Սրբազան Առաջնորդը, [illegible] ժամանակ, բազմիցս չէ՞ յայտարարած իր քարոզներուն մէջ, եւ թէ Իզմիրեան Վսեմ. Սրբիկ էֆ. ի յանձնարարութեամբ, Սրբազան Առաջնորդը [illegible] եկեղեցին [illegible]։

Այս հաստատական պարագաները ցոյց տալէ յետոյ, կ'ուզենք նաեւ որ, վեր. [illegible] Վսեմ. Սրբիկ էֆ. [illegible], Ս. Պատրիարք Հօր հետ [illegible] մէկ պահուն, յայտարարած է իր այս մտադրութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը [illegible] է հարկ եղած օրինական [illegible] ընել, [illegible] համար։

Գ. Կը հարցնենք թէ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Կարապետ վարդապետ առաջին անգամ եկեղեցական երգեցողութիւնը կանոնաւորելու համար դպրաց դասի կազմակերպութեան ծրագիրը յղացած կ'ըլլայ։ Ամբողջ տարի մը ի վեր այս մասին [illegible] չէ՞ ըներ իրենք։

Ինչպէս կրնան չգիտցնել նաեւ Կարապետ վարդապետ այն ընթացքը, որով Առաջնորդարանին մէջ [illegible] դպրաց դասի մէկ անդամը։ Այդ հերքումագիրին մէջ կը կարդանք նաեւ թէ «Կարապետ վարդապետ գիւղը եկած է [illegible] խնդրոյն համար, եւ յաջողած է առաջքը առնելու այդ [illegible]»։ Զանք [illegible] այս պարագան. կը խոստովանինք որ Կարապետ Վ. այդ խնդրին համար եկաւ գիւղը, բայց այդ [illegible] առաջքը Կարապետ վարդապետ չէր որ առաւ, այլ Կարապետ վարդապետի գալէն առաջ [illegible] էր [illegible]։

ՏԵՂԱՑԻ

4% ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ
Ա. Սեռի

Այս փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը յառաջիկայ մարտ 1ին ստորադասուող վերամուտի տոկոսները պիտի վճարուին այդ թուականէն սկսեալ Օսմ. Պանքային Գալաթիոյ կեդրոնատեղիին արժեթղթոց դիւանին կողմէ, 20 անգլ. ոսկի ... պարտաթղթոց 44 ղրուշ [illegible], ներկայացուելով [illegible] պարտաթղթերը, որոնց վրայ դրոշմ պիտի փակցուի։

Կրկնակ օրինակներով ներկայացուելիք «պորտըրօ»ներուն «ֆօրմիւլ»ները պարտաթղթի տէրերուն տրամադրութեան տակ պիտի դրուին մարտ 25էն սկսեալ։ 12—25

5|18 փետր. 1905

ԱԶԴ

Դիպրոցական [illegible] 11 թիւ [illegible] պայմանաժամը փետրուարի վերջը լրանալով, մարտ ամսոյ առաջին երեքշաբթի օրէն սկսեալ նոր [illegible] պիտի տրուին։ Այս պատճառաւ [illegible], ինչպէս նաեւ [illegible] մէկ անգամ [illegible], պարտին իրենց [illegible] վարժարաններէն եւ [illegible] Նաւամատոյցին մէմուրէն, [illegible] Շիրքեթի Խայրիէի վարչութեան դիմել։

Տնօրէնութիւն

29|10 մարտ 1905 3—5

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կացութիւնը Մուքտէնի մէջ. — Քուրոբաթքին զօրավարին վիճակը. — Զինուորական գործողութիւնները. — Պատերազմին ելքը։

Մուքտէնի շուրջ կազմը կացութիւնը տեւական կերպով անձկութիւն կը պատճառէ։ Տակաւին տեղեկութիւն մը չկայ թէ ռուսական բանակները ճիշդ դէպ ի ո՞ր կողմ պիտի նահանջեն. Դէպ ի կեդրոնը, արեւելք եւ արեւմուտք կը նահանջեն, սակայն խիստ [illegible] սահմանական զոյգներ կան, որով կարելի չէ ճիշդ գաղափար մը կազմել կացութեան ամբողջութեանը վրայ։ Մինչդեռ ճապոնական հեռագիրները կ'ըսեն թէ Մուքտէնէն Թիէ-Լինկ տանող երկաթուղին կտրուած եւ թէ ռուսական նահանջը վտանգուած է Մուքտէնի եւ Խարպինի մէջ, կ'ըսուի թէ ճակատամարտը տակաւին աւարտած չէ եւ թէ Քուրոբաթքինի զօրավարին կողմէ անընկճելի գործողութիւն մը կարելի է։ Ռուսական ընդհանուր հրամանատարը մեծ ջանք մը եւ իր զօրութեան [illegible] մասը դէպ ի արեւմուտք հաւաքելով, յաջողեր է [illegible] ճապոնական [illegible], որով կանոնաւոր նահանջ մը ապահովեր է իրեն համար։ Իրաւ է որ Պետերբուրգի մէջ ալ չեն հաւատար այս բարի լուրին եւ ամէնէն մտացածին բաները կը [illegible], զորս կրնայ թելադրել յուսահատութիւնը։ Այդ կերպով է որ թղթակիցները միշտ կը հաղորդեն այն զրոյցը թէ Քուրոբաթքինի զօրավարը Թիէ-Լինկ պիտի չհասնի եւ պիտի հարկադրուի անձնատուր ըլլալ եւ թէ երկու հարիւր հազար Ռուսներ [illegible] շրջապատուած են։ [illegible] Ճապոնները [illegible]։ [illegible] Քուրոբաթքինը Թողուլ Շա-Հոյի իր [illegible] բանակը, եւ պատերազմին [illegible] փոխադրելով Մուքտէնի անմիջական շրջակաները, [illegible] ճշդութեամբ [illegible] թէ ռուսական բանակներուն նահանջը մինչեւ հիմա այն աստիճան վտանգուած չէ որ [illegible] կարելի ըլլայ։ Ընդհակառակը վերջնական մը թէ երկաթուղին կտրուած ըլլայ, դէպ ի Թիէ-Լինկ տանող արեւելքի ճամբաները մինչ կան Քուրոբաթքինի եւ զօրքերուն համար։ [illegible] Քուրոքի զօրավարին [illegible] դէպ ի հիւսիս։ Հիմակուհիմա ճակատամարտը կը շարունակէ՝ այնինչ թէ նոր շրջան մը մէջ կը մտնէ։ Ճապոնները շահեցան առաջ մասը, որ է Ռուսները պարտութեան մատնել, եւ երկրորդն ալ շահելու [illegible] այն որ նահանջը [illegible] փոխատուի մը վերածելու։ Ինչպէս յայտնի էր, Քուրոբաթքինի զօրավարին ձախաթեւը Բերդերու [illegible] մէջ անգամ մը եւս երեւան կը հանէ [illegible] խնդիրը։ Ընդհանուր հրամանատարը կը մեղադրուի թէ հաստատամտութիւն չունի եւ թէ գործողութեան [illegible]։ [illegible] Քուրոբաթքինի յաջորդը ո՞վ որ ալ ըլլայ, վերջին հրամանատարութեան այդ [illegible] պիտի ըլլայ, [illegible] Քուրոբաթքինի նման ընդհանուր հրամանատար մը որ [illegible] Մանչուրիոյ [illegible] պատերազմի դժուարին դաշտի մը համար։ Հեռագիրները ծանուցին թէ կ'ազդուի հինգ հարիւր հազար հոգիէ բանակ մը վերակազմել՝ Նիքոլա Նիքոլայեվիչ մեծ դուքսին հրամանատարութեանը տակ։ Այդ բանակը, եթէ կարելի ըլլայ կազմել, հիմակուան բանակին [illegible] մէկ կացութեան մը մէջ պիտի գտնուի, որովհետեւ, Ճապոնները պէտք եղածին պէս [illegible] տեղ, պարտաւոր է նոր վերաւին ձեռք անցընել Քուրոբաթքինի կորսնցուցածները՝ պատերազմի ելքը են ի վերուստ մը միայն կայ որ Ռուսիան կրնայ սպասել մինչեւ հիմա իր կրածներէն աւելի [illegible] մը, այն է հաշտութեան կնքումը։ Սակայն Ռուսիա, եւրոպական մեծ տէրութիւն, միթէ կուզէ հաշտութիւն կնքել [illegible] պարտութեան մը վրայ, հոն է ամբողջ խնդիրը։

(Ենճ. Գեյժ)

ՔԼԱՏՕ ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ ԳԻՐՔԸ

Ռուսիոյ նաւատորմը. — Մայրագոյն Արեւելքի ջուրերուն մէջ. — Վլատիվօսթոք։

Նաւային ռուս գնդապետ Քլատօ, որ [illegible] մեծ պայքար մը մղեց Մայրագոյն Արեւելքի մէջ նաւային ուժերու գործողութիւն մը կատարելու, եւ որ վկայութիւններ տուաւ Հուլի միջադէպին միջնորդային յանձնաժողովին առջեւ, գիրք մը հրատարակեց ռուսական նաւատորմին դերին վրայ՝ ներկայ պատերազմին մէջ։ Քլատօ գնդապետին գիրքը ջերմ պաշտպանողական մըն է ռուսական նաւատորմին մէջ [illegible] գործածուելու վիճակ ունեցող մարտանաւերու տաղանդը Ռօժէսթվէնսքի ծովակալին հրամանատարութեամբ։ Գնդապետը անհրաժեշտ կը դատէ որ [illegible] պէտք է մտնել Ճապոններուն։ Վլատիվօսթոք յենակէտը կը նկատուի ծովին միակ թանկագին կէտը, ուր ռուսական նաւատորմը կրնայ [illegible]։ [illegible] անգամ [illegible] Վլատիվօսթոքի պաշարումը քիչ օգտին պիտի ըլլար։

— Թոքիոյէն մարտ 13 թուականով կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի. — Մուքտէնի արեւմտեան կողմը Ճապոններուն ձեռքը գերի իյնալ ռուս զինուորներէն մէկ մասը յայտնեց. Մուքտէնի մօտ մեծ զօրախումբ մը կողմէ, սակայն ճապոնական զինուորները Իօքայի մօտ անոնց վրայ յարձակելով անձնատուութեան հարկադրեցին այդ Ռուսները, որոնք 16,000 զօրաբանակին կը վերաբերին։ Տակաւին չինական տուներու մէջ պահուած են ռուս բնակիչներ։

— Կը հաւաստուի թէ Պիլտերլինկ զօրավարը մեռած է։

— Ճապոնական չորս զրահաւորներ Սինկափուր ժամանելով, անկէ ճամբայ ելեր են դէպի հարաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Խարպինէն կը հեռագրեն թէ Լինեւիչ զօրավարը նոր զօրութիւններով պիտի պաշտպանէ Թիէ-Լինկ քաղաքը եւ թէ արդէն Ճապոններուն քանի մը յարձակումները ետ մղուած է։

— Քուրոբաթքինի զօրավարը ստորեւ [illegible] Ռուսիոյ կայսեր. — «Մարտ 14ին Ճապոնները յարձակեցան Ֆանքու գետին վրայ գտնուած ռուսական դիրքերուն դէմ։»

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — (Պաշտօնական) — Ա. [illegible] պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ թէ Նիքոլա Նիքոլայեւիչ մեծ դուքսը Մանչուրիոյ ռուսական բանակին ընդհանուր հրամանատար կարգուած է՝ փոխանակ Քուրոբաթքին զօրավարին։ Սախարով [illegible] զօրավարն ալ պաշտօնէն [illegible] է։

ԼՈՆՏՈՆ. — Օեամա մարէշալը կը ծանուցանէ իր կառավարութեան թէ իր բանակը Թիէ-Լինկի առջեւ վերջ տալու հասած է։

ՓԱՐԻԶ. — Պետերպուրկէն կը հեռագրեն թէ հոն եկած զրոյցի մը նայելով, 40,000 Ճապոններ՝ խաչը թնդանօթներով, անցած են Վլատիվօսթոքի պաշարումին։

— Ռուսական մեծ փոխառութեան պայմանները որոշուած են, բայց հրապարակ հանուիլը յետաձգուած է ներկայ պարագաներուն հետեւանօք, որոնց նպաստաւոր չեն այսպիսի գործողութեան մը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Զօրք Կովկասի կառավարչապետ [illegible] Վօրոնցով Տաշքով իշխանը։

ՓԱՐԻԶ. — Կառավարութիւնը արգիլեց [illegible] կարգի բոլոր մրցումները, բացի Կորտըն Պեննէթէն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՈՒՐՋԸ

Տպաւորութիւնը Պետերսպուրկի մէջ. — Ճապոնական լրտեսութիւնը. — Ճապոնի պատերազմական ծախքը։

Ռուս զօրավար մը որուն կարծիքը հարցուած էր պատերազմի ելքին վրայ, յայտարարեց.

«Բան մը կայ որ մտահոգութիւն կը պատճառէ ինծի, այն է որ Ճապոնները կրնան յաւելցուցած չափ աւելի զինուոր ունենալ։ Արդարեւ կ'ըսուի թէ Ճապոնները մեծ սխալ մը գործեցին իրենց ճակատը ընդարձակելով, բայց այդ պարագան սխալ մը չէ, եթէ պաշտօնապէս յայտարարուածէն աւելի զինուոր ունին։ Ռուսիոյ սպայակոյտին մէջ քաղուեր կան թէ պատերազմին սկիզբէն ի վեր Ճապոնները չորս հարիւր հազար զինուոր հանած են, հաւանականապէս մարզուած եւ այն ալ գաղտնի կերպով։ Այս վերջին տարիներուն իրենց, վաշտերուն զօրքերուն թիւը հազար հինգ հարիւրի բարձրացուցին՝ բազմաթիւ սպաներով։ Այդ կերպով առաւելութիւն մը պիտի ունենային Ռուսներուն վրայ՝ որոնց վաշտերուն թիւը չէ ավելի։ Եթէ Ճապոնները թիւի այդ առաւելութիւն չունենային, ինչպէս կրնան կատարել հեռագիրներուն ծանուցած կատաղի յարձակումները մինչեւ տասը եւ տասնըհինգ անգամ եւ ամէն անգամուն դիակներու դէզեր թողլով ռազմական դաշտին վրայ։»

— Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Կիւրեչի թնդանօթածիգներու վարժարանին ուսուցիչներէն մէկը, իր դասախօսութեանց պահուն, ուշադրութիւն հրաւիրեր է առ իրողութեան վրայ թէ Բորթ-Արթուրի չղջապատը կը կազմէին ամրոցներ՝ որոնց ընդդիմութիւնը հաշուուած էր տասնըհինգ սանթիմէթրնոց թնդանօթներու ռումբերուն պայթման ուժին վրայ եւ թէ Ճապոնները յաջողած էին քսանըութ սանթիմէթրնոց թնդանօթներով։ Այս պարագան շատ բնական է, բայց բնական չերեւցողը այն է որ այդ թնդանօթները 1903ի փետրուարին Ճապոն ապրուած էին։ Այս պարագան իրողութիւնը ցոյց կուտայ թէ ոչ միայն պատերազմը երկար տարիէ ի վեր պատրաստուած էր, այլ թէ Ճապոնները բաւական առաջ կրցած էին ձեռք անցընել Բորթ-Արթուրի բոլոր ամրութեանց եւ պաշտպանութեան միջոցներու յատակագիծները։

— Ճապոնական Քոքումին լրագիրը առ տեղեկութիւնները կուտայ պատերազմի ծախքերուն վրայ եւ կ'ըսէ թէ Ճապոնի Խորհրդարանը վերջին երկու նստաշրջաններուն մէջ հաւանած է 1,566,000,000 եէնի։ Նոյն թերթը, սակայն, չըսեր թէ այդ ծախքերը մինչեւ ո՛ր թուականին համար են։ Նոյն իսկ եթէ մինչեւ ... տարուայ համար են՝ այնինչ պատերազմին ամբողջ առաջին տարւոյն, այդ գումարը եւրոպական մեծ զարմացմութիւն մըն է, քանի որ վերոգրեալ գումարը կը հաւասարի 3,855,000,000 ֆր.ի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մարտ. — Մանչուրիայէն հետեւեալը կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ»ի.

«Ռուսեր հոլաւոց ճապոնական զինուորները Թիէ-Լինկ ժամանեցին։ Երէկ ճապոնական յառաջապահները յարձակեցան Թիէ-Լինկի ամրոցներուն վրայ։ Լինեւիչ զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ռուս զինուորները այդ յարձակումներուն դիմադրելով յաջողեցան ետ մղել ճապոնական յառաջապահները։ Այդ ճակատամարտին մէջ Ռուսներէն հազար հոգի սպաննուեցան։ Ճապոններէ հազար հոգի կորսնցուցին։ Ճապոնները նոր զինուորներ սպասելով դադրած ըլլալով դարձեալ պիտի յարձակին։»

ԼՈՆՏՈՆ 15 մարտ. — Ճապոնական վտեռան հազար զինուորներ, բազմաթիւ խաչը թնդանօթներով, Վլատիվօսթոքի մօտ կը գտնուին եւ պաշարումը քիչ օգտին պիտի ըլլար։

ՄԵՆԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Աբբանեսիսթ»ի վարակուած բլլալու մենամոլութիւնը. — Վիրաբուժական կեղծ գործողութիւններ։

Այս պահուս Լոնտոնի մէջ մենամոլութիւն մը կը տիրէ, որ սովորական բան մը չէ եւ ճշմարիտ փորձանք մը դարձած է բժիշկներուն։ Վիրաբուժական գործողութեան ենթարկուելու մենամոլութիւնը տարածուած է։ Աղնուական կին մը «աբբանտիսիթ» ունենալուն պատճառաւ գործողութեան ենթարկուելէն ի վեր՝ բազմաթիւ կիներ մինչեւ այսօր միեւնոյն վարակուած կը կարծեն իրենք զիրենք։ Լոնտոնի մէջ ծանօթ վիրաբոյժը, տասնըհինգ օրուան մէջ, երեսունըհօթը հոգի դարմանած է, որոնք երեւակայական «աբբանտիսիթ»է կը տառապէին։ Տեսէք ի՛նչպէս կը դարմանէ։ Ամբողջ ամիս մը իր անձնական դարմանատան մէջ կը փակուած պահենք, երեւակայական դարմաններ ընելով։ Մէկ շաբաթէն կը յաջողին զանոնք համոզել թէ ամէն վտանգ անցած է։ Բայց ամէն ատեն չէ կրնար համոզել։ Կին մը աղած էր անպատճառ վիրաբուժական գործողութեան ենթարկուիլ։ Վիրաբոյժը մորթը զայն եւ անանց նշարակի հարուած մը տալու, դարմանեց։ Քանի մը օր կրկինց այս դարմանումը։ Երկու շաբաթէն, այդ կինը բժշկուած կը յայտարարէր ինքզինքը։ Ե [illegible] փենոլի հոտը [illegible] բերած էին այդ համոզումը։ Բայց ամէնէն փափուկ խնդիրը այսպիսիներն են։ Եթէ արդէն բժիշկը մեծ գումար մը չպահանջէ, կը կասկածին։ Այսպէս 3000-3500 ֆրանք կը վճարեն, կործեցել վիրահատութեան մը համար։

ՀԻՆ ԴԱՏ ՄԸ

Երեք դար տեւող դատ մը. — Անվերջ նալի խնդիր մը։

Մոտեւիար մէջ դատ մը կը տեւէր այս միջոցին, որ ԺԶ. դարէն սկսեալ կը տեւէ։ Երկու հակառակորդ կողմերն են Թարքեա Բագրերա կամը եւ Վիտոա մարքիզը։ Երկու ընտանիքներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող վէճը 1517էն սկսած է։ Անվճռելի կոլոսածը մը շուրջը կը դառնայ խնդիրը, որուն կապուած են մեծամեծ իրչքեր, որոնց տասոյթը, երեք դարու միջոցին, տասը միլիոն հասած են։ 1872էն ի վեր, վճռաբեկ ատեանը կը զբաղի այս դատով։ Բայց ամէն տարի, ժառանգորդներուն կողմէ յարուցուած միջադէպ մը արգելք կ'ըլլայ վճռին արձակուելուն, եւ դատավարութիւնը նորէն կը սկսի։ Խոլոր դատին մը եւ երկու կալուած անտառներու մէջ դրուած են թղթածրարները։ Կը կարծուի թէ վճռաբեկ ատեանը վերջնապէս իր վճիռը պիտի տայ երկու տարիէն միայն։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՀԱՑԿԵՐՈՒԹ ՄԸ

Ռենգենչեւով պատրաստուած ցուցակը. — Տարօրինակութեան մը հետեւանքը։

Նիւ-Եորքի մէջ տրուած տարօրինակ հացկերոյթ մը ցուցալի հետեւանքներ ունեցաւ։ Քանատացի զբօսաշրջիկներուն Ընկերութեան պաշտօնեայ աղնուական ճաշ մը սարքած էր անգղիքիւր մը, զոր կատ կատ ընելով, եղջիկ, պղպեղով եւ կղզիկ վերածած էին, մի միայն ո՞ գեղջկուհի բաղկացած ճաշացանկ մը պատրաստելով։ Շէֆերներու ձայնով՝ հրաւիրեալները իրենց այդ նորօրինակ միսին վրայ։ Խորովածը քսուելէ խիստ անախորժ համ մը ունէր, մինչեւ որ տղամարդիկ ձեռք չձգուած տակաւին, անգղիքիւրի սիրահարները սատամոքսի բաւան կծկումներ ունեցան, բժիշկներ կանչուեցան, նախնական դարմանները տալու համար։ Նոյն իսկ հարկ եղաւ մէկ քանին հիւանդանոց փոխադրել։

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

Զինուորական ցուցահանդէս մը. — Բանակցութիւններ։

Մտադրութիւն կայ Վիէննայի մէջ ցուցահանդէս մը կազմակերպելու 1908ին, Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր գահակալութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ։ Այդ ցուցահանդէսը միջազգային պիտի ըլլայ, եւ հոն պիտի ցուցադրուին արդի ցամաքային բանակներու եւ նաւատորմերու սպառազինութիւնը եւն.։ Ծովագնացութեան եւ երկրագործական ակումբներուն կողմէ պիտի սարքուի ցուցահանդէսը։ Նախաշաւիղ բանակցութիւնները սկսած են արդէն եւ ի մօտոյ ժողով պիտի գումարուին գործին ձեռնարկուները։ Ցուցահանդէսը, որ տեղի պիտի ունենայ Բրաթեր եւ մօտակայ գետիններուն վրայ, 1908 մայիսէն մինչեւ հոկտեմբեր պիտի տեւէ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Միլիոնատէր գործաւոր մը. — Քաղաքային ծառայութիւնը Անգլիոյ մէջ. — Ամենէն շատ պատուանշան ունեցող մարդը. — Ակրայի համբաւաւոր ադամանդը։

Չինչինաթիի մէջ մեռեր է Լ-ֆ-կ նուն Ֆրանսացի մը, վաթսուն տարեկան, որ տասնըմէկ միլիոնի հարստութիւն մը կը ձգէ անծանօթ ժառանգորդներու։ Լաֆօրկ, Թալլազի մէջ ծնած, Ամերիկա գացած է քառասուն տարի առաջ իբր պայց գործաւոր։ Կալիի վրայ ձեռնարկներ ընելով յաջողած էր հարստութիւն դիզել։

— Անգլիոյ քաղաքային ծառայութեան մէջ գտնուողներու նկատմամբ հրատարակուեցաւ, 555,504 անգլիական ոսկի աւելցած է նախորդ տարուան վրայ։ Մի միայն հանրային կրթութեան 533,409 ոսկի յատկացուած է։ Ամէնէն զգալի զեղչերը եղած են գաղթային եւ արտասահմանի մէջ գտնուող պաշտօնեաներու մասին, այն է 142,093 ոսկի պակաս, նոյնպէս դատական ծառայութեանց եւ մասնաւոր 23,547 ոսկի նուազած է։

— Կ'ըսուի թէ աշխարհիս մէջ ամէնէն աւելի պատուանշան ունեցող մարդն է Օլիւեթ Էօլէնպուրկ կոմսը, Վիլհելմ կայսեր արքունիքին հրամանատարը։ Վերջերս Մօնթէնէգրոյի իշխանին պատուանշանը առաւ։ Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանը «Արժանիք» պատուանշանը տրուած կոմսին, որ չունէր այդ պատուանշանը։ Գոլով նախագահ Ֆան Պիւլով կոմսին, [illegible] պատուանշան անգամ չունի։

— Ակրայի համբաւաւոր ադամանդը, որ 31 քարաթ կը կշռէ եւ Մոնկոլներու երկէն 1857ին Անգլիա բերուած եւ այն թուականին Պրունզվիքի դուքսին կողմէ գնուած է, վերջերս Լոնտոնի մէջ ծախուեր է 127,000 ֆրանքի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պոլսոյ տարեկան մրցման ելմտական թմ ծրագրին Խորհուրդին առաջին քարտուղար եւ պարոնական Բղթակցութեանց դիւանին Տնօրէնի օգնական Ահմէ պէյի։

— Գոսովայի եւ Մանասդըրի նահանգաց դատական քննիչ անդամներուն Գոսովայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Ապտիւլլաթիֆ էֆ.։ Հալէպի եւ Ատանայի նահանգաց դատական քննիչ անդամներուն Խարբերդի եւ Տիգրանակերտի նահանգաց դատական քննիչ Իսմայիլ Հագգը պէյ, որուն յաջորդեց Պրուսայի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Թէվֆիք էֆ.։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արժեցաւ ելմտական բարձրագոյն յանձնաժողովին հաշուական գործերու տեսուչ եւ ելմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալի առաջին օգնական Մուստաֆա պէյի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ Ռումէլիի երեք նահանգները գտնուող Աժան Սիվիլ Պ. Պ. Տէմերիքի եւ Միւլլերի։

— Առաջին կարգի Շէֆգաթ Ռումէլիի երեք նահանգները գտնուող Աժան Սիվիլ Պ. Պ. Տէմերիքի եւ Միւլլերի կիներուն։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ Պ. Միւլլէրի աղջկան։

— Արհեստից չքնաղագ՝ Լոնտոնի առաջնակարգ երաժիշտներէն Պ. Լուիս Ռօթֆիլտի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը հինգերորդ կարգի Լէոբօլտ պատուանշանին զոր Պելճիքայի կառավարութիւնը տուած է Բաղդադի ռազմական երկրորդ քարտուղար Մուզաֆէր պէյի։

ՍԱԱՏԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ. Սպարապետի Դիւան ծախքերու ընդհանուր վերահսկիչը, որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով երէկ կայս. Պալատ գնաց եւ իր հիւանդութեան պահուն ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատուցանելով շնորհակալ կայս. Մեծարանաց, Սպարապետին փաշա, այսօր կամ վաղը, իր պաշտօնատեղին պիտի սկսի յաճախել։

ՈՒՆԳԱԲԱՆԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Կայս. իրատէ մը հրամայեց որ տաշի որը Ունգաբանի հրդեհին տուն վիրաւորուած Հըրհանկիր զինուորները Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ դարմանուին։

— Պատրաստուած ցուցակի մը նայելով, Ունգաբանի հրդեհին այրեցան ութսունչորս տուն, նպարավաճառի խանութ մը, Մէյխանէի մը կէսը եւ երկու ախոռ։ Տուներէն մէկ քանին մէջ երկու-երեք ընտանիք կը բնակէին։ Հըրհանկիր ձգուած կայծերէն Հալաջար Բաղին մէջ երկու տուն եւ Մանլա Զէյրէկ Թաղին մէջ ալ մէկ տուն բռնկեցան, սակայն կարելի եղաւ մարել, վասն զի բնակիչները այդ միջոցին երդիքներուն վրայ կը գտնուէին՝ ջուրով լեցուն դոյլերով։

— Ոստիկանութեան նախարարը հրամայեց մէյմէկ ամսաթոշակ տալ այն ոստիկաններուն որոնց տուները այրած եւ անոնց որոնք մասնակցեր են կրակը մարելու։ [illegible] փոխադրուեցան։ [illegible] են։

— Զօհանքիր զինուորներու դերակատարներէն Նուրի պէյի հետ ծխնելոյզի մը փլատակներուն տակ մնացած յիսնապետ Եուսուֆ որ վիրաւորուած էր, երէկ մեռաւ Սպարապետի Դիւան հիւանդանոցին մէջ։

— Դեր-զնդապետ Նուրի պէյ որ փլատակներուն տակ մեռաւ, հազիւ երեսունըհինգ տարեկան կար, դպրին ալ խոհեմ վարչական զինուորական մըն էր անվեհեր եւ գործունեայ։ Հրդեհներու մէջ ամէն վտանգ աչքը առնելով կ'աշխատէր։ Ամուսնացած է եւ երկու զաւակ ունի։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով այդ արկածը, շատ յուզուեցաւ եւ հրամայեց անոր ընտանիքին համար պէտք եղածը ընել։ Ցաւակցութիւնը այսօր պիտի կատարուի։ Տախքը կայս. մասնաւոր Արկղէն շնորհուեցաւ։

— Աւելորդ տանն Ա. զօրաբաժնի հրամանատար Սպարապետին փաշա իսկոյն հոն փութաց, համբուրեց Նուրի պէյի աչքերը եւ իր Թաշկինակովը կապեց անոր ծնօտը։ Նաեւ իր Թիկնապահին մէկը ցաւակցութիւն յայտնեց Նուրի պէյի ընտանիքին։

— Հրկիզեալներէն շատեր աղքատ ընտանիքներ են։ Բարեգործութիւնը առժամապէս զանոնք պատսպարեց զանազան տեղեր. երեկ տասը եւ իրիկուան ալ երկու հարիւր օխա հաց եւ այլն բաժնեց անոնց։

— Բաղաքապետութիւնը, երէկ, կայս. Պալատ [illegible] հրկիզեալներուն մէկ ցուցակը։

— Ունգաբանի հրդեհին պատճառաւ վնասը տասերկու հազար ոսկի կը հաշուուի։ Ապահովագրական Ընկերութեանց վնասը մեծ բան մը չէ։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ. — Սպարապետի Դիւանը Բ. Դուռնէն արտօնութիւն խնդրեց, Ջրհանկիր զինուորներուն համար ազատաբար գործիքներ, հրդեհի անցուածներ եւայլն գնելու համար։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ եւ հեռագրական ընդհանուր քննիչ Աթըֆ պէյ ձեռնհասութեան պաշտօնարարին մասայի այն ծրագիր որ կը վերաբերի Թղթատարատանց մէջ բանական հեռախօսներ հաստատելու խնդրոյն։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Էլ-Լիվա լրագրին կողմէ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 3,373 ոսկիի։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ նահանգաց մէջ երկրագործութիւնը աւելի զարգացնելու նպատակով նահանգին երկրագործական քննիչ Վիթալիս էֆ.ի եւ Հալքալի երկրագործական վարժարանին ուսուցիչներէն Նէշէթ պէյի կողմէ պատրաստուած երկու ծրագիրներ ձեռնհաս պաշտօնատունին մատուցուեցան։

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ Ատեանին նախագահն, [illegible] պայմանաժամ տուաւ Բէբէքի գաղթականին Քլիսուրա գիւղին ժողովուրդէն Մէնմէճի եւ եղբօրը՝ Լէյլիի [illegible], որոնք ծառայ երեկեր փախած եւ իրենց վարպետներուն միացած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Ասոնք եթէ տրուած պայմանաժամին նոյն դատարան չներկայանան, օրէնքին իբրեւ անհնազանդ նկատուելով ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին եւ ստացուածքնին ալ պիտի գրաւուին։

ՊԱՍՐԱՅԻ նահանգին կեդրոնին մէջ քաղաքային երկրորդական վարժարան մը պիտի հաստատուի՝ գիշերօթիկ ալ ըլլալով։

ՕՏԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Տիարպէքիրէն կը գրեն թէ յունուար վերջերը Թէեւ օդերը բաւական մեղմացեր են, սակայն փետրուարի սկիզբները նորէն ձիւն սկսեր է եւ քիչ խոտը հալեր է։ Անկէ վերջը օդեր յաջորդական վիճակ մը ունեցեր են, երբեմն անձրեւելով եւ երբեմն ալ բացը ըլլալով։

— Արաբկիրի գաւառակին մէջ ալ ձմեռը մեծ բարձրութեամբ ձիւն տեղացած է, հաղորդակցութեանց դադարելուն պատճառ ըլլալով, սակայն վերջերս օդերը բաւական մեղմացեր են։ Խարբերդի նահանգին միւս կողմերն ալ ձմեռ այս տարի սաստիկ էր։

— Սիւլէյմանիէէն (Մուսուլ) կը գրեն

թէ այս տարի, քանի մը տարիներէ ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակով, ձիւն տեղացեր եւ հաղորդակցութիւններ դադրեր են։

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԻՒՆ.— Ջեանհառ պաշտօնատունէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ ի՞նչ ընելու է այն փոքր շոգենաւերուն նկատմամբ որոնք առանց արտօնութեան կ'երթեւեկեն մօտակայ ծովեզերքները։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին մէջ ճարտարապետութեան դասախօսութիւնները պիտի ընդարձակուին։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Ջեանհառ պաշտօնատունը ծանոյց ամէն կողմ որ տասանորդները վարձակալութեան տրուելու պահուն պէտք է վարձակալներէն հաստատուն երաշխաւորութիւն առնել եւ թէ հակառակ պարագային պաշտօնատուներէն պիտի գանձուին ելմտական գանձուն ունեցած առնելիքները վարձակալներէն։

ՊՈԼՍՈՅ օտար ապրանքներու մաքսատան վերջացող 1320 տարուան հասոյթը նախորդ տարիէն 57,000 ոսկի աւելի եղաւ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը որոշեց այս տարի աւելի կանոնաւորութեամբ կատարել Հայտար-Փաշայի եւ Բէնտիքի երթեւեկութիւնները՝ անկէ շոգենաւով Մեծ Կղզի երթալու համար։ Ընկերութիւնը անցեալ տարուընէ ի վեր նոր ձեւ քառն վակոն եւ հինգ վայրաշարժ բերել տուած է։ Վակոնները իրենց մէջ առաջադրաժանումներ ունին եւ ամէն կերպով հանգստաւէտ են։ Անշուշտ Անատոլի երկաթուղիին Ընկերութեան այս հոգածութիւնը մեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ ամառը Մեծ Կղզի գացողներուն։

ՊԱՐՍԻԿՆԵՐ, այս գիշեր, Մուհարրէմ 10ի առթիւ, սուգի արարողութիւններ պիտի կատարեն Վալիտէ խանի եւ ուրիշ խաներու մէջ։

ՏԷՏԷԱՂԱՃԷՆ կը գրեն թէ դէպի օտար երկիրներ ապրանքներու արտածումը վերջերս նուազած է, մանաւանդ ցորենը որ Մարսիլիա եւ Անվերս կը ղրկուի։ Նահանգին ներսէրէն մեծաքանակ արմտիք կը հասնին Տէտէաղաճ։

ՇԱՔԱՐԻ ԳԻՆԸ.— Ինչպէս յայտնի է, շաքարի գիներուն բարձրացումը առաջ եկած էր անցեալ տարուան երաշտութենէն ճակնդեղներու վնասուելէն։ Այս տարուան գարունը եթէ ճակնդեղներուն նպաստաւոր ըլլայ, շաքարի գինները պիտի իջնան։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանապետութիւնը 16,000 ոսկիի ներքին փոխառութիւն մը կատարեց։ Իշխանութիւնը տասը ոսկինոց 1600 պարտաթուղթերու 1300ը իսկոյն գնուեր են։

ՕՏԵՍԱՅԷՆ երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեցին ռուսական Կարմիր Խաչի բժիշկներ եւ հիւանդապահուհիներ որոնք ցորեկին ցամաք ելան եւ Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը այցելեցին։ Իրիկուան իրենց եկած շոգենաւով՝ Սմոլենսքի դէպի ի Մայրագոյն Արեւելք ճամբայ ելան։ Սմոլենսքի յետոյ Օտեսա պիտի դառնայ ռուս վիրաւորներով։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ Պոլսոյ օտար ապրանքներու մաքսատունը բերուած ապրանքներու «փաթթուածներուն մէջ գիները անգլիական ոսկիով կամ ֆրանքով նշանակուած են, ասոր ասոնց գինը ի՞նչպէս պէտք է սահմանել ու մաքսը գանձել։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ!!!.— Ford. Thürmer դաշնակի վաճառատունը, որուն գերազանցութիւնը ամէնուն կողմէ հանչցուած է Կ. Պոլսոյ մէջ, փոխադրուած է Բերա, Մեծ Փողոցին վրայ, Աղաւնոր անել փողոցը, թիւ 18, Հալէպ—Սէրայի դիմաց։ 7—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հայրը այս առաւօտ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ նախագահեց ժամերգութեանց եւ Արեւագալի երգեցողութիւններէն վերջ արտասանեց «Տէր Ամենակալ» աղօթքը։ Ապա Ն. Սրբազնութիւնը քարոզ մը խօսեցաւ բնաբան առնելով Պօղոսի այս խօսքը. «Մի՛ թագաւորեսցէ մեղք ի մահկանացու մարմինս ձեր»։ Այս առթիւ Ս. Պատրիարքը եկեղեցական արարողութեանց Խորհուրդը բացատրելով մէջ բերաւ Մկրտութեան խորհուրդը իբրեւ մեղքի որդութեան խորհուրդ, թէ ինչպէ՛ս Աստուածային միրաւթիւնը որդութեան եւ շնորհաց մէջէն մը եղած է, ինչպէս Քրիստոսի յարութիւնը եւ մահը՝ անոր խնայութեան կատարումը։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ ծանրացաւ մեղքի վրայ եւ անոր ծագման անդրադառնալով, բացատրեց մարդուս միտքը բերելու բարին եւ իմացականութեան ընդունակ, իսկ մարմինը՝ մեղքի եւ հեշտութեան ընդունակ, եւ այսպէս մարդուն անկումը մէջ բերաւ Ս. Գիրքի պատմութեան համաձայն։ Իսկ եկեղեցւոյ շնորհաց Խորհուրդը մէջէն նկատեց մարդուն որդութեան եւ վերածնութեան, ինչպէս նաեւ քարոզած են Առաքեալները, եւ մանաւանդ ընելով առաջնորդութեան օրերը՝ հաւատացեալները յորդորեց աղօթասիրութեան եւ բարեպաշտութեան։

—Կիլիկիոյ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին անուան տօնախմբութեան առթիւ, փետր. 19ին Սսոյ վանքի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ պատարագ մատուցեր է վաղեմի միաբաններէն Տ. Յակոբ Ծ. Վ. Կէօնիւլեան։ Ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտներ դասին մէջ դպրութիւն ըրեր են՝ իրենց գլուխը ունենալով Տ. Հրանտ Վ.ը, Պատարագը աւարտելէ յետոյ, Ս. Կաթողիկոսը վարդապետներու եւ քահանաներու առաջնորդութեամբ ժառանգաւորաց վարժարանի ընդարձակ դահլիճը ելեր է, ուր կատարուեր է շնորհաւորական ընդունելութիւնը։ Ս. Կաթողիկոսին այցելեր են նաեւ Թաղ. Խորհուրդը եւ Սսոյ հայ հասարակութեան երեւելիները։ Ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտներէն մէկը եւ ապա Կարապետ Տորգոմեան ուղերձներ կարդացեր են։ Նոյն օրը, Պոլսէն եւ Թիֆլիսէն շնորհաւորական հեռագիրներ հասեր են։ Երեկոյեան սեղան մը տրուեր է վանքի դահլիճին մէջ, ի պատիւ Ս. Կաթողիկոսին՝ որ նախագահեր է սեղանին, իր աջ կողմը ունենալով վանքի միաբաններէն Տ. Սահակ եւ Տ. Բարսեղ Վ.ները եւ Ատանայի առաջնորդ Տ. Մուշեղ Վ.ը, իսկ ձախ կողմը Տ. Յակոբ Տ. Խաչատուրեան եւ Տ. Ներսէս Խապաեան Վ.ները։ Դէմը նստեր է Մերսինի կառավարական թարգման Երուանդ էֆ. Կիւլլապեան։ Ս. Կաթողիկոսը յանկարծ ջերմագին մաղթանքներ ըրեր է վանքի կենաց եւ արեւշատութեան վրայ։ Կոչեր եւ սեղանէն ներկայ գտնուողները յանկայս մասնակցեր են այս մաղթանքներուն։ Ապա Տ. Մուշեղ Վ. բաժակ առաջարկեր է Ս. Կաթողիկոսին կենացը որ իր անձին վրայ կը պատկերացնէ, ըսեր է, Սահակ Պարթեւ Հայրապետի ոգին. բաժակներ առաջարկեր են նաեւ Տ. Հրանտ եւ Տ. Ներսէս Վ.ները։ Յաջորդ օրը, կիրակի, պատարագի միջոցին, Տ. Մուշեղ Վ. քարոզ խօսեր է։

—Մայրաքաղաքիս Պապական նորընտիր նուիրակ Մոնսէնեօր Ժան Թաչչի Բորչէլլի յառաջիկայ կիրակի մայրաքաղաք հասնիլը, Պոլսոյ Պապական նուիրակ փոխանորդ Տ. Պօրկօմանէրօ գրով մը ծանուցած ըլլալով Ազգ. Պատրիարքարանի, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Արիս էֆ. Ֆէօճեան բարի գալուստի այցելութեան պիտի երթայ։

—Ալթը Մերմերի Թաղ. Խորհուրդին խնդրանքին վրայ՝ Պատրիարքարանը տեղւոյն եկեղեցիին քարոզիչ կարգեց Տ. Արիստակէս վրդ. Խաչատուրեանը։

—Տ. Աղան վրդ. Համամճեան փետր. 20ին Արմաշ մեկնելով հոն պատարագած եւ քարոզած է. Տ. Աղան վրդ. մէկ քանի շաբաթ Դպրեվանքը պիտի մնայ, մինչեւ որ Ս. Պատրիարք Հայրը նոր պաշտօնավայր մը որոշէ իրեն համար։

—Մաքրիգիւղի համար ժամանակաւոր Թաղ. Խորհուրդի մը կազմութիւնը ծանուցած էինք։ Խորհուրդին անդամ նշանակուած են Գրիգոր էֆ. Մազըլեան, Մկրտիչ էֆ. Սերվեան, Յակոբ էֆ. Բաղդեան, Կարապետ էֆ. Եավրուեան, Հայկ էֆ. Անտոնեան, Լեւոն էֆ. Փափազեան եւ Գէորգ էֆ. Գարակէօզեան։

—Արմաշի վանահայրական փոխանորդ Տ. Թորգոմ Վ., որ Նիկոմիդիա կը գտնուէր, Պոլիս գալու արտօնութիւն խնդրած ըլլալով, երէկ Պատրիարքարանէն հեռագրուած էր իրեն թէ կրնայ գալ։ Տ. Թորգոմ վրդ. երէկ իրիկուան մայրաքաղաք հասաւ եւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ եկեղեցին գալով տեսակցեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

—Սպերի Կրօն. եւ Թաղ. ժողովները թերթերէն իմանալով որ իրենց առաջն. փոխանորդը Ոսկեբերդ տեղափոխ նշանակուեր է, խնդրեր են Ազգ. Պատրիարքարանէն որ զիրենք չզրկեն իրենց փոխանորդին ներկայութենէն, աւելցնելով թէ շատ գոհ են անոր պաշտօնավարութենէն։

—Վանայ առաջն. փոխանորդը կը գրէ Պատրիարքարան թէ Կեդրոնական Վարչութեան որոշման համաձայն, տեղւոյս Թաղ. ժողովոյ անդամները հրաւիրելով ու գրեր է որ շարունակեն իրենց պաշտօնը, սակայն անոնք իրենց պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտած ըլլալէն յայտնելով բացարձակապէս մերժեր են։ Ասոր վրայ՝ առաջն. փոխանորդը ընտրելոց առաջարկ ցանկ մը ղրկեր է Պատրիարքարան որուն մէջէն պիտի ընտրուի Վիճակին Թաղ. ժողովը։

—Սսոյ մէջ նոր բացուելիք ժառանգաւորաց վարժարանին համար, Ս. Կաթողիկոսին յանձնարարութեամբ Բիլեճիկէն աշակերտ մը ընտրուելով ղրկուած է Սիս։

—Ամասիոյ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան որ Պրուսա կը գտնուի, էնֆլուէնցայէ բռնուած ըլլալով, անկողնոյ կը ծառայէ, եւ ապաքինմանը կը սպասէ Պոլիս գալով, ապա Վան ուղեւորելու համար։

—Բերայի եկեղեցւոյ մէջ Մեծ Պահքի քարոզները պիտի խօսի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան, ըստ հետեւեալ կարգադրութեան.

Կիրակի առաւօտները՝ Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագի ժամանակ՝ Ս. Գիրքի ընթերցումէն ետքը՝ ժամ 3 ուկէսին միջոցները։—Կիրակի երեկոյները՝ Բանկալթիի գերեզմանատան Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ երեկոյեան ժամերգութենէն ետքը՝ ժամ 9 ուկէսին։—Չորեքշաբթի առաւօտները՝ Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ, յատկապէս բարեպաշտուհի կանանց համար՝ Արեւագալի երգերէն անմիջապէս ետքը՝ ժամ 3 ուկէսին միջոցները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մարտ.— Քուրոքի զօրավարին բանակատեղէն հեռագրելով կը հաղորդէ Ռէօյթէրի թղթակիցը.

«Ամբողջ երկիրը լեցուած է անօթի ու վհատած Ռուսերով։ Քուրոբաթքինի բանակը գտնուող օտար զինուորական կցորդներուն շատերը, որոնց երկուքը ամերիկացի, Մուքտէնի մօտ Ճապոններուն ձեռքը գերի ինկան։»

—Թօքիօյէն մարտ 13 թուականով հեռագրելով կը հաղորդեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.

«Մուքտէնի արեւմտեան կողմը Ճապոններուն ձեռքը գերի ինկած ռուս զինուորներուն մէկ մասը յայտնեց. Մուքտէնի մօտերը փախչիլ եւ մեծ զօրախումբ մը կազմել, սակայն Նոզուի մօտ Ճապոնները անոնց վրայ յարձակեցան եւ հարկադրեցին զանոնք անձնատուր ըլլալու։ Բազմաթիւ Ռուսեր դեռ պահուած կը մնան չինական տուներու մէջ։ Կը հաւատացուի թէ Պիլտէրլինկ զօրավարը սպաննուած է։»

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն նոյն լրագրին թէ ռուսական յառաջապահները, խուճապ թնդանօթներով, սկսեր են լքանել Թիէ-Լինկը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քուրոբաթքին զօրավարը մարտ 14 թուականով հեռագրելով կը հաղորդէ Ռուսիոյ կայսեր.

«Ճապոնները կատաղի յարձակում մը կատարեցին Ֆան-Հօ գետին վրայի մեր դիրքերուն կեդրոնին դէմ, Թիէ-Լինկի հարաւային կողմը, բայց մեծ կորուստներով ետ մղուեցան։ Մեր դիրքերուն ռազմագիտական հզօր դիրքեր կան։»

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հաղորդեն թէ ռուսական 55,000 նոր ու թարմ զինուոր կը պաշտպանեն Թիէ-Լինկի դիրքերը։

ԼԱՀԷ.— Այս տեղի ճապոնական դեսպանը յայտարարեց թէ հաշտութեան ամէն առաջարկութիւն ուղղակի Ռուսիոյ կողմէն պէտք է գայ եւ թէ Ճապոն կառավարութիւնը որ եւ է միջնորդութիւն պիտի չընդունի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Երէկ իրիկուան նոր Խորհուրդ մը գումարուեցաւ Նիքօլա կայսեր, մեծ դուքսերը եւ ընդհանուր սպայակոյտը։ Այդ գումարումէն ետքը Ցարը հրամայեց անմիջապէս զէնքի տակ կոչել չորս հարիւր հազար զինուորներ որոնք Մանչուրիա պիտի ղրկուին։ Քուրոբաթքինի զօրավարին հրաժարականը, նոյն նիստին մէջ կարդացուեցաւ, սակայն առկախ մնաց. դեռ որոշուած չէ թէ պիտի ընդունուի թէ ոչ։

ԲԱՐԻԶ.— Մուքտէնէն կը հեռագրեն «Էնֆօրմասիօն» գործակալութեան թէ ճակատամարտ մը կատարուեր է Ֆա-Քու-Թայի մէջ՝ Թիէ-Լինկի ճամբուն վրայ 25 վերստ դէպի ի հարաւ։ Ճապոնները, հինգ ժամ տեւող ճակատամարտէ մը ետքը, գրաւեր են այդ քաղաքը։

— Թօքիօյէն նոյն գործակալութեան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճապոնները Թիէ-Լինկի մէկ կիրճին մէջ ռուսական փոքր զօրախումբ մը գերի բռներ եւ երկու թնդանօթ գրաւեր են։

— Մարսիլիայէն կը հեռագրեն թէ ռուսական նաւահանգիստներէն դէպի ի ֆրանսական նաւահանգիստները նաւլչէքի գինները շատ բարձրացած են։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր լուրեր հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ՀՌՈՄ.—Պ. Ֆօրթիս, պատասխանելով իրեն նկատմամբ եղած այն մեղադրանքին թէ Ֆրանսայի դէմ մղուած մաքսային պատերազմի պայքարին մէջ Քրիսբիի աշխատակիցներէն մէկը եղած է, յայտարարեց թէ ինք ոչ միայն ֆրանքօ-իտալեան համաձայնութեան առաջ բերողներէն մէկը եղած է, այլ նաեւ նպաստաւոր առաջին առիթէն պիտի օգտուի իր բարեկամական զգացումները ապացուցանելու Ֆրանսայի նկատմամբ։

—Թրիպունա կ'ըսէ թէ Պ. Ֆօրթիս ետ կեցեր է նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնէն, հրաժարելով նախարարներուն փոխադարձաբար կազմէ յառաջացած դժուարութիւններուն հետեւանքով։

ՍՕՖԻԱ.— Պուլկարիոյ թղթատարական եւ հեռագրական Տնօրէն Պ. Ստեֆանովիչ մեկնեցաւ, զինուորական երեք ճարտարագէտներու հետ, Վիեննա եւ Պերլին պիտի երթայ՝ Մարքոնիի անթել հեռագրութիւնը ուսումնասիրելու համար, զոր կ'առաջարկեն գործածել պուլկարական բանակին մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹԻԷ-ԼԻՆԿԻ ՄԷՋ

ՌՈՒՍԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԱԾ
ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԵՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 մարտ.— Օքու զօրավարին բանակատեղէն հեռագրելով կը հաղորդէ «Սէնթրէլ Նիւզ»ի թղթակիցը.

«Ճապոնները նորէն յարձակեցան Ռուսերուն վրայ՝ Թիէ-Լինկի անոնց ամրացներուն մէջ։ Ռուսերը, ամբողջովին, չկրցան դիմադրել այս նոր յարձակումին եւ ալ՝ սկսան նահանջել դէպի ի Քայյէն։ Թէեւ Քայյէնի ամրութիւնները եւ մարտկոցները անթռանելի են, բայց հաւանական է որ Ռուսերը այդ կէտին վրայ ալ կանգ առնեն եւ ճակատամարտ կատարեն՝ յապաղեցնելու յառաջխաղացութիւնը Ճապոններուն որոնք շատ մօտէն կը հետեւին։»

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՏՆԱՒԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Սինկափուրէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ»ի թէ ճապոնական քսաներկու մարտանաւեր Սինկափուրի մօտ տեսնուեր են։

ԹՂԹԱԲԵՐԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրէմիայի թղթակիցը մարտ 11 թուականով կը հաղորդէ Թիէ-Լինկէն թէ մարտ 9ին Ռուսերը Հուն-Հօյի երկայնքը կը գտնուէին՝ գրաւելով գիծ մը որ տասնըհինգ քիլոմեթր դէպի ի Ֆուշունի արեւելեան կողմը կը տարածուէր մինչեւ Մաթուրաւ. նաեւ դէպի ի արեւմուտք եւ աւելի հեռուն դէպի ի հիւսիս՝ երկաթուղիին զուգահեռաբար, մինչեւ ինը քիլոմեթր, Մուքտէնի կայարանին հիւսիսային կողմը։ Ռուսերը երկաթուղիէն ութ քիլոմեթր հեռուն էին եւ իրենց նահանջի գիծը կտրուելու վտանգին տակ։ Քուրոբաթքին զօրավարը անձամբ վարեց բազմաթիւ զօրախումբ մը եւ յաջողեցաւ Ճապոնները վանել երկաթուղիին արեւելեան կողմէն։ Քուրոբաթքին զօրավարը կը փորձէր դէպի ի Սին-Մին-Թինկ վանել Ճապոնները եւ կը յուսար յաջողութիւն ձեռք բերել, երբ Ճապոնները, օգտուելով անհարկաւ փոթորիկէ մը որ փոշիները Ռուսերուն աչքերուն մէջ կը լեցնէր, մեծ ռուսական Ա. եւ Բ. զօրաբանակներուն մէջտեղը մխրճուեցան։ Քուրոբաթքին զօրավարը տեսնելով որ բացարձակապէս անկարելի է կենալ իր զօրաբանակներէն որոնք ետ կը քաշուէին, իրիկուան ժամ 9ին հրամայեց նահանջել դէպի ի Թիէ-Լինկ։ Գայքերը չորս ճամբաներէ փոխադրուեցան՝ դաշտերուն մէջէն։ Քիչ ետքը հարկ եղաւ թողուլ անոնց մէկ մասը, ինչպէս նաեւ քանի մը թնդանօթներ։ Ռուսական վերջապահները որոնց Քուրոբաթքին զօրավարը կը հրամայէր, լաւ պաշտպանեցին նահանջը։ Կարելի եղաւ Մուքտէնէն վերցնել բոլոր վակոնները, կառքերը եւ վիրաւորները, բաց ի 1500 Ռուսերէ եւ Ճապոններէ որոնք ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով հոն թողուեցան բժշկական մարմնոյն հետ։ Մուքտէնի կայարանը լքուեցաւ մարտ 10ին առտուն, ժամ 7ին։ Ճամբուն Ռուսերը այրեցին բոլոր մթերանոցները։ Թիէ-Լինկի շրջակաները, քանի մը քիլոմեթր չափ, լեցուած են զինուորներով, ձիերով եւ թնդանօթներով։ Ռուսական վերջապահները մարտ 11ի առտուն Թիէ-Լինկ ժամանեցին։ Նահանջին երկայնքը յուսալի կ'երեւայ թէ զինուորները պիտի կրնան դիմադրել յառաջիկային Ճապոններուն կողմէ կատարուելիք յառաջխաղացութեան մը։ Պարտութեան գլխաւոր պատճառը այն էր թէ Ճապոններուն դիրքերուն եւ թիւին վրայ տեղեկութիւն չկար։ Ճապոններուն թիւը Ռուսերուն ենթադրածէն շատ աւելի էր։ Այդ պարտութիւնը Ռուսերուն եւ Ճապոններուն երկու հարիւր հազար հոգիի չափ կորուստ պատճառեց։

ԹՈՔԻՕ.— Ճապոնի պատերազմական նախարարութիւնը հեռագիր մը ուղղելով Օեամա մարէշալին շնորհաւորեց թէ զայն եւ թէ իր սպաները ու զինուորները՝ տարած յաղթանակին համար։ Օեամա մարէշալը պատասխանեց թէ այդ յաջողութիւնը կը վերագրէ կայսեր առաքինութեանց եւ իր սպաներուն ու զինուորներուն քաջութեանը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ.— Քուրոբաթքին զօրավարին ենթակայ եղած աղէտը խորունկ տպաւորութիւն մը գործեց Պետերսպուրկի զինուորական շրջանակներուն մէջ, ուր բացարձակապէս անհաւանելի կը նկատեն թէ Քուրոբաթքին զօրավարը որ 35,000 հեծելազօրք ունի, ինչպէս թող կուտայ որ զինքը պաշարեն։ Զինուորականները կ'ողբան Ռենենքամֆ զօրավարին կորուստը որ մեռած է, թէեւ լուրը հաստատուած չէ. նաեւ երեք հարիւր թնդանօթներու կորուստը։

—Անտարբերութեամբ ընդունուեցաւ այն լուրը թէ Քուրոբաթքին զօրավարը Ֆուշանի մօտ անձնատուր եղած ըլլայ այն պահուն երբ Նօճի զօրավարին բանակը կը հասնէր։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն Լոքալ Անցայկէրի.— Ճապոններուն կողմէ Մուքտէնը գրաւուած ըլլալու լուրը մեծ զայրոյթ առաջ բերաւ։ Քուրոբաթքինը «անճար» կը յորջորջեն եւ խստիւ կը մեղադրեն զայն։ Լրագիրները, այսօր, կը դատապարտեն անոր ընթացքը խիստ խօսքերով եւ կ'ըսեն.— «Ռուսական քաջարի բանակը պէտք է ետ քաշուի. ընկճուած է։ Յանցանքը անորն չէ. անշուշտ հրամանատարինն է որ չկրցաւ որ եւ է վճռական ճակատամարտ կատարել եւ սպասելով անցուց ժամանակը։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԵՐԼԻՆ.— Կէտքէ գնդապետը որ մինչեւ վերջերս հաւատք ունէր թէ Ռուսերը վերջնական յաղթանակը պիտի տանին, խոստովանելով հանդերձ թէ Քուրոբաթքինի անդրադառնալի ընթացքը յուսախաբ ըրած էր զինքը, սա տողերը կը գրէ Պերլինէր Թակէպլաթի մէջ.

«Հիմա որ ճակատամարտը վերջնականապէս կորսուած է ռուսական բանակը, ինչ որ ալ պատահի, նիւթական անհունին ճնշումներ պիտի կրէ։ Այսքան վտանգաւոր կացութենէ մը եւ ոչ մէկ բանակ կրնայ ա՛լ ելլել ազատիլ։ Ռուսական բանակը ծանրագին վիճակի մէջ է։ Նոյն իսկ եթէ իր ալ թիւը կարենայ ապահովել Նոճի զօրավարին շրջափակ շարժումէն, ինչ որ բնաւ ապահով չէ, Թիէ-Լինկի մէջ նոր դիմադրութիւն մը բացարձակապէս անկարելի է։ Ռուսական բանակին բեկորները պարտաւոր են աւելի հեռուն ետ քաշուիլ, կարելի է մինչեւ Խարպին որ ամրացած է։ Ցաւալիօրէն քանի մը շաբաթներուն մէջ պարտուած բանակը անկարող է որ եւ է ճակատամարտ կատարելու։ Ոչ միայն ռուսական բանակին ընդհանուր հրամանատարը վար պիտի իջնի, այլ ռուսական զինուորական ամբողջ դրութիւնը։ Ճապոնական բանակը իր կատարեալ յաջողութիւնը կը պարտի իր ռազմավարական ուսուցումին։»

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 2 Մարտ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	96	12
Ամէնէն բարձր գին	»	96	23
Ամէնէն վար գին	»	96	12
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	132	62
Ամէնէն բարձր գին	»	133	12
Ամէնէն վար գին	»	132	50
ԲԱՑՈՒՄ 3 Մարտ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ.Կ.	96	16
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	133	12
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		16	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական Պանքա		433	50
Տէրքօս		251	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	25
» ժուիսանս		2	10
» պարտաթուղթ		485	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513	—
Թրանսվալ		96	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		307	—
» » « Բ		269	—
Լավրիոն		47	75
Անատոլիի երկաթ. բաժնեթուղթ		12	95
» » պարտաթուղթ		530	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	15
Բարիզ » »	ֆր.	22	82½
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անսակոս չէք	մարք	18	56
Վիեննա չէք	ֆիոր.	21	75
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	97	24
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Բօլ Էմփէրիալ	»	90	—
Բրիմից	»	51	08
Մեճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մեթալիք	«	—	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ.Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Մարտ			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	63
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87	50
	գոց.	87	50
Օսմանեան Պանքա		14	12
Ռուսական 1888–1889		88	—
Հելլենական 5 %		49	75
» Մօնօբօլ		51	50
Պուլկարական 1892		97	87
Էժիբսիէն ունիֆիէ		106	50
Ճապոնական %		87	12
Թրանսվալ		3	75
Չէրթըրտ		1	81
Փոխանակագիր		25	31¼
ԲԱՐԻԶ, 15 Մարտ			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	37
Միաց. Օսմ. պարտաթ.	բաց. Ղշ.	90	90
	գոց. »	90	90
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	605	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	135	75
Օսմ. մաքսատուն	»	478	—
Օսմ. Ռէժի	»	370	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	514	—
Քրէտի Լիոնէ գուրսը կտ.	»	1155	—
Իտալական Ռանթ	»	104	80
Սպանիական արտաքին	»	92	—
Աւստրիական	»	102	97
Թրանսվալ	»	95	75
Ռուսական 4 % 1901	»	88	15
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	185
Դրամաղկէ	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 15 Մարտ			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	143	25
Օսմ. Ռէժի	»	—	—
ՊԵՐԼԻՆ, 15 Մարտ			
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	89	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	136	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	335
ՊՐԻՒՍԷԼ, 15 Մարտ			
Օսմ. միացեալ պարտք		—	—
Ռումէլիի երկաթուղի		—	—

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ադալիա, Ադանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Կասթեմունի, Գաւալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լաոդիկիա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մերսին, Միթիլին, Մանսուրա, Նիկոսիա, Ռոտոսթօ, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվաս, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւպ։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գանթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրդիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստ կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ անկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիօնով եւ ազատ ակրեդիթիֆով ապրանքներ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս ծանուցանելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի Երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բոնդները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշուի բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տետրին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն առ համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

⁂

Ազդ.— Կը ծանուցուի Օսմ. «Քոնսօլիտէ 4%» պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ 30 թիւ կտրօնին, որուն պայմանաժամը 1905 մարտ 1|14ին է, ինչպէս նաեւ վերջին փետր. 1|14ի վիճակահանութենէն «ամորթի» եղած պարտաթուղթերուն վճարումները յառաջիկայ մարտ 1|14էն սկսեալ պիտի կատարուին Օսմ. Պանքային Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի «կիշէ»ներուն մէջ։ 11—12
Կ. Պոլիս 25 փետր. 1905

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
388 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 388
ԵՆԻ ԳԱՐԵՋԻԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(Մեծ Զուգաչեանց դիմաց)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ ապրիլի, ծամելու կարելիութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի առողջանալութիւն։ 42

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) կ'ընդունին։

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ մուլհագ օլան [illegible] հալը Ռումէլինին պէյինէն [illegible] 1—3
Ֆի 2 մարթ 320

ՏԻԵԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՑՈՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիեզերական գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆօսֆատ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթեք տղոց ոսկորները կը պնդէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և անշարժ տղոց։

Ծծի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն մաշիր և աւելի կարմիր տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆօսֆատը ստամոքսներուն կամքը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ածման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ ° A.

Khedivial Mail Line

(Քետիվալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութիւն.

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ.

Բրէնս Ապպաս շոգենաւը, նաւապետ Անտէրսըն, յառաջիկայ երկուշաբթի, 21 մարտ 1905 (Ն. Ե.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլէն, Իզմիր եւ Պիրէոս։

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշաբ. առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս ճամբորդող շոգենաւներ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէսօրէն առաջ ժամը 4ին (Ն. Ե.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մեյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

COMP RUSS

Navigation a Vapeur et ae Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մարտ

Կշ. 1/14 Սեվաստաբօլ ժամը 10ին առաւօտ. Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Եշ. 3/16 Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ։

Շբ. 5/18 Մէթէլին, Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։

13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 6—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալէն Թոփհանէ քարափին վրայ։

15 42—50 Ֆ. ՌԸՊԻԼ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.

1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ - ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Կայարան		ԵՐԹ 622 Ապր. և Ճմբ. Առաւ.
Գօնիա	մկն.	11 —
Գաշըն խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմ.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմ.	իրիկ.	4 50

Կայարան		ԴԱՐՁ 621 Ապր. և Ճմբ. Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմ.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրօվա		9 13
Գարաման	ժմ.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գաշըն խան		12 6
Գօնիա ժմ.	իրիկ.	12 35

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի

Ապրանքներու ցանկին ստացումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԳԸ
Եւ Գուիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

Կը կրէ ամենաթանկագին բոլոր [illegible]

Ապրանքներու ցանկին ստացումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ս. Ժօրժէս։
47 Ռիւ Ֆրանք ՍԷԼԱՆԻԿ՝ Գլխաւոր վաճառատանց մէջ ՊԷՐՈՒԹ՝ Մէլիք և Մաճառ

ԳԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	ֆրանք	9,500,000
Դրամագլուխ եւ պահեստ 17 վերապահովագրող Ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից	»	142,750,000

Ծվերջ դեկտեմբեր 1904ի կատարուած ապահովագրութիւններ
ֆրանք 1,618,000,000
Վնասներու համար վճարուած մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1904
ֆրանք 32,000,000

Գալքան Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի, ծովային փոխադրութեանց, կեանքի եւ արկածներու դէմ, խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ նաեւ վերապահովագրութեան գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպայի, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Գրէտի Լիոնէ, Բարիզ. Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տէօյչէ Պանք, Պէրլին, Համպուրկ, Անկլօ Աւստրալիա, Պանք-Լանտան, Վիէննա, Պուտափէշտ, Պանք Նասիօնալ, Պուլկար-Պանք տը Քոմէրս-Սօֆիա, Անկլօ Եճիբշըն Պանք. Աղեքսանդրիա։

Գործակալութիւններ Կ. Պոլսոյ գլխաւոր թաղերու մէջ։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
31 7—50 Թէօթիւնճեան խան, Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՌՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1060	Տօմօ	1497	Գոզօ	1041	Մալթօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէբօ	3607	Տօնկօ	1906	Գուիտօ	1695	Մարթէլլօ	3273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1841	Տորսօ	895	Հիրօ	775	Մարէնկօ	3760	Սիրիօ	1735
Արիոսթօ	2271	Էրոս	4311	Հիտալկօ	1581	Մոնթէբէլլօ	3537	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	937	Հինտու	872	Միլօ	1057	Սէրէնօ	1203
Պորոտինօ	1264	Ֆալէրնօ	1383	Հորաթիօ	3660	Մոնթէալէ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Ֆլավիօ	1713	Համպըր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Ֆլամինկօ	844	Իտահօ	2354	Նէրօ	1033	Թորոնթօ	3327
Գըֆֆալօ	448	Էլլօ	2464	Ինդիանօ	5740	Օնօ	4160	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թրուրօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրէօ	1841	Քիէսօ	1058	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆինօ	924	Քովնօ	1307	Պոլիթիանօ	1637	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆլօրենտէս	1826	Քոլպինօ	1700	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիրօ	2739	Ֆրամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրն.	2396
Տէլէբօ	1831	Ֆրանչիսկօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Զէնօ	1359
Տիտօ	2697	Կալիլէօ	3061	Լիվօռնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1203
Գոլորատօ	4225	Կիլիանօ	1243	Լուչէնզօ	3391	Ռունօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Ալէբօ շոգենաւը, նաւապետ Հիլ։

Ալէքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնօր։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։

Օսրիօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյլ, մարտի 27ին։

Թալլօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, ապրիլ 15ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ

Թիւ 22—24, Բիւյիւք Մէյմէնէթ խան, Ղալաթիա 10 7—50

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԵՆ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնս խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջքէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,664,667	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	147,585,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	46,585,800	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄՈՒԶ 11 21—50

ՖՐԷՐ. ԼԱՖՕՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Լիվերպուլի եւ Պոլսոյ միջեւ չուեցող.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրճինեան	10500	Տալմաթեա	3500
Արմէնեան	10500	Էճիպշըն	3500
Բեսթրիան	10500	Ալէքս.	3000
Լանքասթրեան	9000	Ալճէրեան	3500
Տեվոնեան	9000	Արապեան	3500
Պոհեմեան	8000	Անտալուսեան	2500
Իպերեան	8000	Անատոլեան	2500
Բեստեան	8000	Ալեպպօ	250
Կամպրեան	8000	Լէգալիան	2000
Ալպանեան	3700	Մինձօ	900
Նուպեան	3700	Գեորգիս	800
Ռուսեան	3700	Լիզպոն	8
Ռումանիան	3500		

Ապրանքը ապրիլին կը խնդրուի իրենց, ապրանքը պատրաստ [illegible] Պոլսոյ մաքսատունը [illegible] ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԻՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 3—50 [illegible] Հէն տեղ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Մարս 1 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրիկն. Ժ. Վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըսըգ »	12 45
12 5	» Սարըճա Բաշար »	12 3
12 59	» Ալայունտ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Պէօյիւք Ջօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլը »	5 10
7 15	» [illegible] »	4 45
7 46	» Աք շէհիր »	4 23
8 18	» Ագարի բէօյ »	3 43
9 —	» Ջավուչքը բէօյ »	3 5
9 33	» Իլկըն »	2 33
10 25	» Գատըն-Խանը »	1 39
11 20	» Քէրայ-Ինի »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Բուհար-Գօյը »	11 12
1 30	ժմ. Գօնիա մկն.	0 30
իրիկ.		առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն. Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախուր »	7 58
3 9	» Սարըքէօյ »	7 1
3 58	» Պիչէր »	6 4
4 35	» Սաքարիա »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Պօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրիկ.		առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրիկն. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրիկն. Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունտ ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Քիօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 425 Խառն Առաւ. Ժ. Վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրիկն. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 426 խառն Իրիկն Ժ. Վ.	ԴԱՐՁ Թ. Խառն Առաւ. Ժ. Վ.
5 36		մկն. Համիտիէ ժմ.	7 25	
5 54		ժմ. Ատա-Բազար մկն.	7 7	

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Մարտ. 1 [Ն. Տ.] չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ — ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 2 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 34 Խառն Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 4 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 6 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 8 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 10 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 12 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 14 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 16 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ մկն.	2 10	2 27	2 28	3 35	5 36	7 18	8 40	10 30	11 27	12 33		
Հայտար Փաշա ժմ.	2 30	12 47	2 48	3 55	5 56	7 38	9 —	10 50	11 47	12 53		
Հայտար Փաշա մկն.	12 40	1 12	2 55	4	6 1	7 43	9 12	10 55	11 52	1 —		
Գըզըլ Թօբրագ »	12 48	—	3 3	4 8	6 9	7 51	9 21	11 3	12	1 8		
Ֆէներ Եօլու »	12 52	1 25	3 6	4 11	6 12	7 54	9 25	11 6	12 3	1 11		
Կէօզ Թէփէ »	2 56	— —	3 10	4 15	6 16	7 58	9 30	11 10	12 7	1 15		
Էրէնքէօյ »	1 1	1 34	3 14	4 19	6 20	8 2	9 35	11 14	12 12	1 19		
Պօսթանճըք »	1 9	1 42	3 21	4 25	6 26	8 8	9 43	11 21	12 18	1 25		
Մալթէփէ »	1 18	1 54	3 29	4 33	6 34	8 16	9 54	11 9	1 27	1 33		
Քարթալ »	1 28	2 8	3 39	4 43	6 44	8 27	10 8	11 39	12 37	1 43		
Բէնտիք ժմ.	1 35	2 18	3 46	4 59	6 51	8 31	10 18	11 46	12 44	1 50		
Բէնտիք մկն.		2 28					10 33					
Թուզլա »		2 50					10 54					
Կէյպզէ »		3 11					11 14					
Տիլ Իսքէլէսի »		3 33					11 36					
Թավշանճըլ »		3 43					11 46					
Հէրէքէ »		4 3					12 3					
Եարըմճա »		4 23					12 26					
Թիւթիւն Չիֆթլիք »		4 36					12 39					
Տէրինճէ »		4 48					12 50					
Իզմիտ ժմ.		5 1					1					
Իզմիտ մկն.		5 2										
Պէօյիւք Տէրպէնտ »		6 4										
Սապանճա »		6 31										
Համիտիէ »		7 —										
Կէյվէ »		7 48										
Աք Հիսար »		8 11										
Մէքէճէ »		8 3										
Լէֆքէ »		9 9										
Վէզիր Խան »		9 46										
Պիլէճիք ժմ.		10 27										
Պիլէճիք մկն.		10 42										
Քարաքէօյ »		11 5										
Պօզէօյիւք »		12 37										
Ին Էօնիւ »		1 25										
Չուքուր Հիսար »		1 56										
Էսկի Շէհիր ժմ.		2 36										
		իրիկ.										

Այս կառախումբը 1905 ապրիլ 1էն կ'երթեւեկէ

ԴԱՐՁ — ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 1 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 3 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 5 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 7 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 31 Խառն Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 9 ճամբ. Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 11 ճամբ. Առա. Ժ. Վ.	Թ. 13 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 15 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 17 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 33 Խառն Առ.տ. Ժ. Վ.	Թ. 19 ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր մկն.											11 —	
Չուքուր Հիսար »											11 39	
Ին Էօնիւ »											12 13	
Պօզէօյիւք »											1 47	
Քարաքէօյ »											1 21	
Պիլէճիք ժմ.											2 11	
Պիլէճիք մկն.											2 26	
Վէզիր Խան »											3 3	
Լէֆքէ »											3 43	
Մէքէճէ »											4 20	
Աք Հիսար »											4 47	
Կէյվէ »											5 13	
Համիտիէ »											6 14	
Սապանճա »											6 32	
Պէօյիւք Տէրպէնտ »											6 57	
Իզմիտ ժմ.											7 30	
Իզմիտ մկն.					11 40						7 55	
Տէրինճէ »					11 58						8 10	
Թիւթիւն Չիֆթլիք »					12 9						8 21	
Եարըմճա »					12 21						8 32	
Հէրէքէ »					12 50						8 57	
Թավշանճըլ »					1 1						9 8	
Տիլ Իսքէլէսի »					1 15						9 19	
Կէյպզէ »					1 46						9 48	
Թուզլա »					2 7						10 10	
Բէնտիք ժմ.					2 27						10 32	
Բէնտիք մկն.	12 11	12 43	1 —	1 58	2 42		5 10	6 52	8 19	10 —	10 42	12 6
Քարթալ »	12 19	12 51	1 8	2 7	2 54		5 18	7 —	8 8	10 9	10 53	12 14
Մալթէփէ »	12 29	1 1	1 19	2 17	3 9		5 28	7 10	8 38	10 19	11 7	12 25
Պօսթանճըք »	12 37	1 9	1 27	2 25	3 22		5 36	7 18	8 46	10 27	11 20	12 33
Էրէնքէօյ »	12 44	1 16	1 35	2 32	3 35	4 37	5 42	7 24	8 52	10 33	11 30	12 40
Կէօզթէփէ »	12 48	1 20	1 39	2 36	3 39	4 41	5 46	7 28	8 56	10 37	— —	12 44
Ֆէներ Եօլու »	12 52	1 25	1 43	2 40	3 45	4 45	5 50	7 32	9 —	10 41	11 40	12 48
Գըզըլ Թօբրագ »	12 55	1 28	1 46	2 43	3 49	4 48	5 53	7 35	9 3	10 44	— —	12 51
Հայտար Փաշա ժմ.	1 2	1 35	1 53	2 50	3 57	4 55	6 —	7 42	9 10	10 51	11 50	12 58
Հայտար Փաշա մկն.	1 [illegible]	1 40	1 58	2 55	4 7	5 —	6 5	7 47	9 15	10 56	12 15	1 3
Քարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	1 27	2 —	2 18	3 15	4 27	5 20	6 25	8 7	9 35	11 16	12 35	1 23
											իրիկ.	

Այս կառախումբը 1905 ապրիլ 1էն սկսեալ կ'երթեւեկէ

Այս կառախումբը 1905 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ մարտ 31 կ'երթեւեկէ

Այս կառախումբը 1905 մարտ 1էն մինչեւ ապրիլ 13 կ'երթեւեկէ